

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

Evidenčné číslo: 103002/I/2020/36086129770328836

**ÚČTOVNÍCTVO OBCÍ V SLOVENSKEJ REPUBLIKE
A VO VYBRANEJ KRAJINE**

Diplomová práca

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

**ÚČTOVNÍCTVO OBCÍ V SLOVENSKEJ REPUBLIKE
A VO VYBRANEJ KRAJINE**

Diplomová práca

Študijný program:	Účtovníctvo a audítorstvo
Študijný odbor:	Ekonomía a manažment
Školiace pracovisko:	Katedra účtovníctva a audítorstva
Vedúci záverečnej práce:	doc. Ing. Mgr. Renáta Pakšiová, PhD.

Bratislava 2020

Katarína Chupáčová, Bc

Ekonomická univerzita v Bratislave
Fakulta hospodárskej informatiky

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko študenta: Bc. Katarína Chupáčová
Študijný program: účtovníctvo a audítorstvo (Jednoodborové štúdium, inžiniersky II. st., denná forma)
Študijný odbor: ekonómia a manažment
Typ záverečnej práce: Inžinierska záverečná práca
Jazyk záverečnej práce: slovenský
Sekundárny jazyk: anglický

Názov: Účtovníctvo obcí v Slovenskej republike a vo vybranej krajine

Anotácia: Účtovníctvo obcí patrí k tradičným a k stále aktuálnym oblastiam skúmania v rámci vedeckovýskumnej a odbornej činnosti z rôznych hľadísk. Diplomová práca bude zameraná na skúmanie účtovníctva obcí v kontexte právnej úpravy účtovníctva vrátane účtovnej závierky platnej v súčasnosti v Slovenskej republike (časť Súčasný stav riešenej problematiky) a na skúmanie účtovníctva obcí v ďalšej vybranej krajine v kontexte platnej právnej úpravy účtovníctva vrátane účtovnej závierky platnej v súčasnosti v tej krajine so zámerom vymedzenia spoločných znakov, rozdielov a osobitostí medzi krajinami (časť Výsledky práce a diskusia).

Vedúci: doc. Ing. Mgr. Renáta Pakšiová, PhD.
Oponent: Ing. Kornélia Lovciová, PhD.
Katedra: KÚA FHI - Katedra účtovníctva a audítorstva FHI
Dátum zadania: 19.10.2017

Dátum schválenia: 27.10.2017

prof. Ing. Miloš Tumpach, PhD.
vedúci katedry

Pod'akovanie

Moje pod'akovanie patri doc. Ing. Mgr. Renáte Pakšiovej, PhD, vedúcej diplomovej práce, za cenné rady a pripomienky, ktoré mi pomohli zvládnuť a dokončiť diplomovú prácu.

ABSTRAKT

CHUPÁČOVÁ, Katarína: Účtovníctvo obcí v Slovenskej republike a vo vybranej krajine. - Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky, Katedra účtovníctva a audítorstva. - Vedúci diplomovej práce: doc. Ing. Mgr. Renáta Pakšiová, PhD. - Bratislava: FHI EU, 2020, 71 s.

Cieľom záverečnej práce je spracovať poznatky o účtovníctve obcí v Slovenskej republike a vo vybranej krajine, ktorou je Česká republika, a vymedziť spoločné znaky, rozdiely a osobitosti medzi týmito dvoma krajinami. Práca je rozdelená do 3 kapitol a obsahuje 14 tabuliek.

V práci charakterizujeme obec v Slovenskej republike, jej účtovníctvo, vybrané oblasti účtovníctva a účtovnú závierku spoločne s jej auditom a auditom ďalších skutočností (1. kapitola). V druhej kapitole sú definované cieľ práce, spôsob získavania informácií a metodické postupy ich spracovania. V tretej kapitole, ktorá je ťažiskom záverečnej práce, si charakterizujeme obce v Českej republike spoločne so všetkým oblastami tak ako v prvej kapitole práce, ďalej porovnáme účtovníctvo obcí v Slovenskej republike a v Českej republike. Dozvieme sa o spoločných znakoch, rozdieloch a prípadných osobitostiach medzi týmito dvoma krajinami v ich právnej úprave a vo vybraných oblastiach účtovníctva.

Kľúčové slová: obec, účtovníctvo, rozpočet, účtovná závierka v obci

ABSTRACT

CHUPÁČOVÁ, Katarína: Accounting of municipalities in the Slovak republic and in the select country. - University of Economics in Bratislava. Faculty of Economic Informatics; Department of accounting and auditing. - Thesis supervisor: doc. Ing. Mgr. Renáta Pakšiová, PhD. - Bratislava: FHI EU, 2020, 71 p.

The aim of the final work is to process knowledge about the accounting of municipalities in the Slovak Republic and in the select country, which is the Czech Republic, and to define common features, differences and peculiarities between the two countries. The work is divided into 3 chapters and contains 14 tables. In this work we characterize the municipality in the Slovak Republic, accounting, selected areas of accounting and financial statements together with audit and audit of other facts (Chapter 1). The second chapter defines the goal of the work, the method of obtaining information and methodological procedures for their processing. In the third chapter, which is the focus of the final work, we characterize the municipalities in the Czech Republic together with all areas as in the first chapter, we also compare the accounting of municipalities in the Slovak Republic and the Czech Republic. We will learn about the common features, differences and possible peculiarities between the two countries in their legislation and in selected areas of accounting.

Keywords: municipalities, accounting, budget, financial statements of the municipality

Obsah

Úvod.....	10
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	11
1.1 Všeobecná charakteristika obce a jej účtovníctva v Slovenskej republike	11
1.1.1 Vymedzenie obce, jej financovanie a rozpočet	11
1.1.2 Účtovníctvo obcí a jeho právna úprava	12
1.1.3 Rámcová účtová osnova platná pre obce.....	15
1.2 Vybrané oblasti účtovníctva obcí.....	18
1.2.1 Opravné položky a rezervy.....	18
1.2.2 Časové rozlíšenie nákladov a výnosov	21
1.2.3 Účtovná závierka obce	22
1.2.3.1 Poskytovanie, zverejňovanie a dostupnosť účtovnej závierky	28
1.2.4 Záverečný účet v Slovenskej republike	29
1.2.5 Výročná správa v Slovenskej republike	30
1.2.6 Audit účtovnej závierky a ďalších skutočností v obci v Slovenskej republike ..	31
2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania	33
3 Výsledky práce a diskusia.....	34
3.1 Všeobecná charakteristika obce a jej účtovníctva v Českej republike.....	34
3.1.1 Vymedzenie obce, jej financovanie a rozpočet	34
3.1.2 Účtovníctvo obcí a jeho právna úprava	36
3.1.3 Rámcová účtová osnova pre obce v Českej republike	37
3.2 Vybrané oblasti účtovníctva.....	40
3.2.1 Opravné položky a rezervy.....	40
3.2.2 Úprava nákladov a výnosov, časové rozlíšenie nákladov a výnosov	42
3.2.3 Účtovná závierka obce v Českej republike	43
3.2.3.1 Poskytovanie, zverejňovanie a dostupnosť účtovnej závierky	49
3.2.4. Záverečný účet v Českej republike.....	50
3.2.5 Výročná správa v Českej republike	50
3.2.6 Audit v Českej republike	51
3.2.7 Spoločné východiská v úprave účtovníctva obcí v Slovenskej a v Českej republike	52
3.2.8 Spoločné znaky účtovníctva obcí v Slovenskej republike a v Českej republike	52
3.2.9 Rozdiely v účtovníctve obcí v Slovenskej republike a v Českej republike.....	53
Záver	57

Zoznam bibliografických údajov	59
Prílohy.....	63

Zoznam skratiek

SR - Slovenská republika

ČR - Česká republika

MF - Ministerstvo financií

RÚO - Rámcová účtová osnova

DHM - Dlhodobý hmotný majetok

ÚZ - účtovná závierka

v z. n. p. - v znení neskorších predpisov

OP – opravná položka

Zoznam tabuliek

- Tabuľka č. 1 - Usporiadanie a názvy účtovných tried v SR - s. 13
- Tabuľka č. 2 - Účtovanie tvorby opravných položiek v SR(vybrané príklady) - s. 16
- Tabuľka č. 3 - Zúčtovanie opravných položiek v SR (vybrané príklady) - s. 17
- Tabuľka č. 4 - Základná štruktúra súvahy v SR - s. 22
- Tabuľka č. 5 - Vykazovanie súvahových položiek na strane aktív v SR - s. 23
- Tabuľka č. 6 - Vykazovanie súvahových položiek na strane pasív v SR - s. 24
- Tabuľka č. 7 - Vykazovanie položiek vo Výkaze ziskov a strát v SR - s. 25
- Tabuľka č. 8 - Usporiadanie a názvy účtovných tried v ČR - s. 35
- Tabuľka č. 9 - Účtovanie tvorby opravných položiek v ČR (vybrané príklady) - s. 38
- Tabuľka č. 10 - Zúčtovanie opravných položiek v ČR (vybrané príklady) - s. 39
- Tabuľka č. 11 - Nová štruktúra účtovnej závierky - s. 41
- Tabuľka č. 12 - Vykazovanie súvahových položiek na strane aktív v ČR - s. 44
- Tabuľka č. 13 - Vykazovanie položiek vo Výkaze ziskov a strát v ČR - s. 45
- Tabuľka č. 14 – Rozdiely medzi Slovenskou a Českou republikou - s. 53

Úvod

Spoločenstvo občanov, podnikateľov, občianskych a záujmových združení tvorí obec, ktoré chce pre budúcu generáciu zabezpečiť lepšie životné podmienky a podporu rozvoja podnikateľských aktivít s využitím domácich zdrojov. Z toho plynie, že základnou úlohou obce je starať sa o všestranný rozvoj svojho územia, a starostlivosť o potreby svojich obyvateľov. Ďalšími úlohami, ktoré obec vykonáva sú napríklad: realizovanie rôznych verejnoprospešných služieb, rôznych kultúrnych či športových činností pre svojich obyvateľov, hospodárenie so svojím vlastným majetkom a podobne.

Charakter úloh značí, že hospodárenie a financovanie je v obci vykonávané svojším spôsobom, rovnako ako je odlišné vedenie účtovníctva. Rozpočet a plán tvorby a používania mimorozpočtových prostriedkov obce riadi finančné hospodárenie. Rozpočet obce je tvorený príjmami a výdavkami.

Na základe preštudovanej odbornej literatúry, zákonov a internetu sme vypracovali diplomovú prácu. Cieľom tejto záverečnej práce bude analýza účtovníctva obcí v kontexte právnej úpravy účtovníctva vrátane účtovnej závierky platnej v súčasnosti v Slovenskej republike a na analýzu účtovníctva obcí v Českej republike. Naším zámerom bude vymedziť spoločné znaky, rozdiely a osobitosti v oblastiach účtovníctva obcí, ako právna úprava, opravné položky, rezervy, časové rozlíšenie a účtovná závierka medzi týmito dvoma krajinami.

Diplomová práca je rozdelená do troch kapitol. V prvej kapitole si priblížime súčasný stav problematiky doma. Vymedzíme si obce, ich účtovníctvo a vybrané oblasti, ktorými sú opravné položky, rezervy, úprava nákladov a časové rozlíšenie nákladov a výnosov. Ďalej si priblížime účtovnú závierku v Slovenskej republike a pozrieme sa aj na audit účtovnej závierky a ďalších skutočností v obci.

Druhá kapitola je zameraná na cieľ záverečnej práce a spôsob získavania informácií spolu s metodickými postupmi ich spracovania.

Charakteristika obce a jej účtovníctva v Českej republike je obsahom tretej kapitoly. Opäť sa pozrieme na vybrané oblasti účtovníctva, účtovnú závierku a audit. V tejto časti práce si vymedzíme spoločné východiská v medzinárodnom horizonte, aké spoločné znaky má účtovníctvo u nás a v Českej republike, zistíme prípadne rozdiely a prípadne zachytíme určité osobitosti medzi týmito dvoma krajinami.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

1.1 Všeobecná charakteristika obce a jej účtovníctva v Slovenskej republike

V Slovenskej republike je obec subjektom verejnej správy, ktorá má osobitné postavenie. Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov je základným právnym predpisom, ktorý upravuje obec, jej postavenie a ďalšie skutočnosti.

1.1.1 Vymedzenie obce v Slovenskej republike, jej financovanie a rozpočet

Základným samosprávnym územným celkom Slovenskej republiky je obec. Združuje osoby s trvalým pobytom na jej území. Obecným územím je územný celok, môže tvoriť jedno alebo viac katastrálnych území, ktoré sa členia na časti obce. Podľa zákona je obec vymedzená ako právnická osoba, samostatne hospodáriaca s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Zákon vymedzuje základnú úlohu obce pri výkone samosprávy, ktorou je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a potreby jej obyvateľov. (Zákon č. 369/1990 v z. n. p., § 1)

Samospráva obce je primárnym princípom fungovania obce. Obec samostatne rozhoduje a realizuje všetky činnosti, ktoré súvisia so správou obce a jej majetku, pričom majetkom sú veci vo vlastníctve obce a majetkové práva obce. Ako uvádzajú Kovalčíková a Kordošová (2014, s. 10), majetok obce slúži na plnenie úloh obce a má sa zveľaďovať a zhodnocovať. Používa sa najmä na verejné účely, na výkon samosprávy obce a na podnikateľskú činnosť. Samospráva obce sa vykonáva orgánmi obce (starosta obce a obecné zastupiteľstvo), miestnym referendom a zhromaždením obyvateľov obce.

V zákone o obecnom zriadení je definované financovanie obce nasledovne: "*Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov.*" (Zákon č. 369/1990 v z. n. p., §7) Združenie s inými obcami, so samosprávnymi krajmi alebo s inými právnickými osobami môže obci zabezpečiť ďalší zdroj jej financovania. Zákon o obecnom zriadení vymedzuje aj možnosť poskytnúť štátnu dotáciu, a to v prípadoch keď obci jej vlastné príjmy nepostačujú na plnenie úloh samosprávy alebo na plnenie rozvojového programu obce, či na plnenie inej úlohy, na ktorej má štát záujem. (Zákon č. 369/1990 v z. n. p., § 7, ods. 3, 4)

Odsek 1 paragrafu 2 v zákone o obecnom zriadení je venovaný rozpočtu obce. Definuje ho ako základ obecného hospodárenia a je zostavovaný na obdobie jedného kalendárneho roka. Rozpočet obce riadi financovanie jej úloh a funkcií obce. Obsahom rozpočtu sú príjmy a výdavky, vyjadrujúce finančné vzťahy k právnickým a fyzickým osobám. Rozpočtové príjmy a výdavky rozpočtových organizácií zriadených obcou sú súčasťou jej rozpočtu. Rozpočet je ďalej tvorený cieľmi a zámermi, ktoré chce obec realizovať z výdavkov rozpočtu.

Obečný rozpočet je podrobne členený na:

- bežný rozpočet (bežné príjmy - bežné výdavky),
- kapitálový rozpočet (kapitálové príjmy - kapitálové výdavky),
- finančné operácie.

(Kovalčíková, Kordošová, 2014, s. 13)

Podľa Kovalčíkovej a Kordošovej (2014, s. 15) sa finančnými operáciami vykonávajú prevody z rozpočtov obce a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Po skončení rozpočtového roka obec súhrnne spracuje údaje o rozpočtovom hospodárení do *záverečného účtu obce*. Obec finančne usporiada svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým a fyzickým osobám, ďalej usporiada finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, štátnym fondom, rozpočtom iných obcí a vyšších územných celkov. Záverečný účet obce obsahuje: bilanciu aktív a pasív, údaje o plnení rozpočtu, prehľad o stave a vývoji dlhu, prehľad o poskytnutých dotáciách, údaje o hospodárení príspevkových organizácií v ich pôsobnosti, údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti, hodnotenie plnenia programov obce. (Zákon č. 583/2004 v z. n. p., § 16)

Na účely zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa definujú pojmy schodok a prebytok rozpočtu obce. Prebytkom rozpočtu obce sa rozumie kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu obce a schodkom sa rozumie záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu obce. (Zákon č. 583/2004 v z. n. p., § 2)

1.1.2 Účtovníctvo obcí v Slovenskej republike a jeho právna úprava

Dlhodobým historickým vývojom vzniklo súčasné účtovníctvo a jeho podoba. Tento vývoj neobišiel ani účtovníctvo nepodnikateľských subjektov a môžeme povedať, že vývoj účtovníctva ešte nie je ukončený. Jeho podstatu a podobu ovplyvňujú nové ekonomické podmienky, ktoré sú tvorené ekonomickou podstatou trhovej ekonomiky, ale aj

spracovanie účtovníctva, ktoré sa automatizuje na základe výpočtovej techniky. (Fabian, 2005, s. 78)

Účtovníctvo v obciach Slovenskej republiky je upravované zákonom a opatreniami Ministerstva financií Slovenskej republiky. Medzi základné právne predpisy v súčasnosti patrí: zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a opatrenie MF SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov. Obce majú povinnosť upravovať hospodárenie tiež podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ďalej sa pri účtovaní obec riadi opatreniami:

- opatrenie MF SR z 5. augusta 2007 č. MF/25755/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky, termíny a miesto predkladania účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov,
- opatrenie MF SR zo 17. decembra 2008 č. MF/27526/2008-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o metódach a postupoch konsolidácie vo verejnej správe a podrobnosti o usporiadaní a označovaní položiek konsolidovanej účtovnej závierky vo verejnej správe v znení neskorších predpisov.

Podľa zákona o obecnom zriadení je obec definovaná ako právnická osoba (Zákon č. 369/1990 v z. n. p., § 1) a tak, ako každá právnická osoba aj obec musí viesť účtovníctvo podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Keďže v paragrafe 9 odsek 2 nie je obec uvedená ako účtovná jednotka, ktorá môže účtovať v sústave jednoduchého účtovníctva, je povinná viesť účtovníctvo v sústave podvojného účtovníctva, ktorého predmetom je účtovanie skutočností o:

- stave a pohybe majetku,
- stave a pohybe záväzkov,
- rozdiel majetku a záväzkov,
- výnosoch,
- nákladoch,
- príjmoch,
- výdavkoch,

- výsledku hospodárenia.

Vykazovanie skutočností o účtovných prípadoch v účtovnej závierke je predmetom účtovníctva, pričom predmetom vykazovania v účtovnej závierke sú aj iné aktíva a iné pasíva. (Zákon č. 431/2002 v z. n. p., § 2, § 3)

Medzi úlohy účtovníctva obcí v okruhu činnosti financovanej v rámci rozpočtového hospodárenia podľa Kovalčíkovej a Kordošovej patrí sledovanie plnenia rozpočtu (plnenie rozpočtu príjmov a rozpočtu výdavkov), konkrétne účtovať o skutočných rozpočtových príjmoch a skutočných rozpočtových výdavkoch, poskytovať podklady o skutočných rozpočtových príjmoch a skutočných rozpočtových výdavkoch v požadovanom členení, a to podľa rozpočtovej klasifikácie a ďalších hľadísk, na zostavenie finančných výkazov o plnení rozpočtu a tým poskytovať podklady pre kontrolu plnenia rozpočtu. Zabezpečenie ochrany majetku v obciach, konkrétne účtovať o stave a pohybe majetku a zdrojoch majetku obce a vykazovať majetok a zdroje majetku v účtovnej závierke je ďalšou úlohou účtovníctva obcí. (Kovalčíková, Kordošová, 2014, s. 49)

Zisťovanie výsledku hospodárenia patrí medzi významné úlohy účtovníctva obcí. Výsledok hospodárenia pred zdanením daňou z príjmov zisťujeme ako rozdiel výnosov účtovaných na účtoch účtovej triedy 6 a nákladov účtovaných na účtoch účtovej triedy 5 okrem účtov 591- *Splatná daň z príjmov* a 595 - *Dodatočne platená daň z príjmov*. (Opatrenie MF č. MF/16786/2007-31 v z. n. p., § 11) Ak sú výnosy vyššie ako náklady, ide o kladný účtovný výsledok hospodárenia obce, ak sú výnosy nižšie ako náklady, ide o záporný účtovný výsledok hospodárenia obce. (Kovalčíková, Kordošová, 2014, s. 50)

Zákon č. 431/2002 v znení neskorších predpisov o účtovníctve ukladá účtovnej jednotke viesť účtovníctvo tak, aby v súlade s paragrafom 8 bolo možné z tohto účtovníctva zostaviť preukaznú a správnu účtovnú závierku. Z tohto dôvodu musí byť aj účtovníctvo vedené **správne, úplne, preukázateľne a zrozumiteľne**.

Ak máme viesť účtovníctvo **správne**, je potrebné, aby účtovná jednotka pri vedení účtovníctva, s prihliadnutím na všetky okolnosti účtovného prípadu, neporušila zákon a nadväzujúce účtovné predpisy. (Jakubíková, 2018, roč. 13, č. 7-8, s. 13-16)

Úplné účtovníctvo obce je vtedy, keď zaúčtovala v účtovnom období v účtovných knihách všetky účtovné prípady, ktoré časovo a vecne súvisia s týmto obdobím a za toto obdobie zostavila individuálnu účtovnú závierku, konsolidovanú účtovnú závierku, ak ju má povinnosť zostaviť a vyhotovila výročnú správu. Ak zásadu úplnosti vyplývajúcu z § 8 zákona o účtovníctve nemožno dodržať, účtovná jednotka účtovné prípady zaúčtuje

a vykáže v tom účtovnom období, keď sa tieto skutočnosti zistili. (Jakubíková, 2018, roč. 13, č. 7-8, s. 13-16)

Preukázateľné účtovníctvo obce je vtedy, keď všetky účtovné záznamy sú preukázateľné a účtovná jednotka vykonala inventarizáciu. Za preukázateľný sa považuje iba taký účtovný záznam, ktorého obsah priamo dokazuje skutočnosť, alebo ktorého obsah dokazuje skutočnosť nepriamo obsahom iných preukázateľných účtovných záznamov. Preukázateľnosť účtovníctva znamená povinnosť účtovnej jednotky verejného sektora doložiť každý účtovný prípad účtovným dokladom, t. j., že účtovný zápis v účtovných knihách možno vykonať iba na základe účtovného dokladu, obsah ktorého dokazuje skutočnosť, o ktorej sa účtuje priamo alebo nepriamo prostredníctvom iných doložených dokladov, napr. dodacím listom, potvrdenkou, objednávkou, preberacím protokolom a pod. (Jakubíková, 2018, roč. 13, č. 7-8, s. 13-16)

Zrozumiteľnosť účtovníctva obce vyžaduje, aby obce dokladovali jednotlivo aj v súvislostiach spoľahlivo a jednoznačne obsah účtovných prípadov v nadväznosti na použité účtovné zásady a účtovné metódy. (Jakubíková, 2018, roč. 13, č. 7-8, s. 13-16)

1.1.3 Rámcová účtová osnova platná pre obce v Slovenskej republike

V súlade s opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/16786/2007-31 v znení neskorších predpisov obce účtujú podľa rámcovej účtovej osnovy pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky. Táto účtová osnova je výsledkom harmonizácie účtovníctva a vychádza z rámcovej účtovej osnovy pre podnikateľov, pričom rešpektuje osobitosti obce ako účtovnej jednotky. V tabuľke č. 1 sú uvedené názvy účtovných tried z rámcovej účtovej osnovy.

Každá účtovná jednotka, teda aj obec, je v zmysle zákona o účtovníctve povinná zostaviť účtovný rozvrh, v ktorom uvedie syntetické a analytické účty, na ktorých bude v danom účtovnom období účtovať účtovné prípady, ako aj účty potrebné k zaúčtovaniu účtovných prípadov súvisiacich s otvorením a uzatvorením účtovných kníh a zostavením účtovnej závierky a tiež podsúvahové účty. (Zákon č. 431/2002 v z. n. p., § 13)

Na účtovanie účtovných prípadov, ktoré budú mať vplyv na konsolidáciu, je potrebné v rámci účtovného rozvrhu vytvoriť analytické účty na sledovanie transferov, pohľadávok a záväzkov s organizáciami konsolidovaného celku, ako aj účtovných

prípadoch, ktoré vznikajú s ostatnými účtovnými jednotkami verejnej správy a rôznymi fondmi Európskej únie.

Tabuľka č. 1: **Usporiadanie a názvy účtovných tried**

Účtová trieda	Názov účtovej triedy
0	Dlhodobý majetok
1	Zásoby
2	Finančné účty
3	Zúčtovacie vzťahy
4	Vlastné imanie a dlhodobé záväzky
5	Náklady
6	Výnosy
7	Uzavierkové účty a podsúvahové účty
8-9	Vnútroorganizačné účtovníctvo

Spracované podľa: Rámcová účtová osnova pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky

Rámcová účtová osnova platná pre obce obsahuje niektoré špecifické účty oproti osnove, ktorú používajú podnikateľské subjekty.

V účtovej triede 0 - Dlhodobý majetok nájdeme účty, ktoré sa v RÚO pre podnikateľov nenachádzajú:

- *účet 018 - Drobný dlhodobý nehmotný majetok a s ním súvisiaci účet 078 - Oprávky k drobnému dlhodobému nehmotnému majetku,*
- *účet 023 - Dopravné prostriedky a s ním súvisiaci účet 083 - Oprávky k dopravným prostriedkom,*
- *účet 028 - Drobný dlhodobý hmotný majetok a s ním súvisiaci účet 088 - Oprávky k drobnému dlhodobému hmotnému majetku,*
- *účet 033 - Predmety z drahých kovov.*

V RÚO platnej pre obce naopak nenájdeme účty, ktoré sa u podnikateľov nachádzajú, a to *účet 015 - Goodwill, 053 - Poskytnuté preddavky na dlhodobý finančný majetok, 075 - Oprávky ku goodwillu, 097 - Opravné položky k nadobudnutému majetku a 098 - Oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku.*

V účtovej triede 1 - Zásoby sú účty rovnaké ako u podnikateľov tak u obcí.

Účtová trieda 2 - Finančné účty obsahuje niekoľko rozdielností. Prvý rozdiel je v účtovej skupine 22 - *Účty v bankách*, kde podnikatelia používajú len jeden účet 221 - *Bankové účty* a obce používajú aj ďalšie dva účty, a to:

- 222 - *Výdavkový rozpočtový účet*,
- 223 - *Príjmový rozpočtový účet*.

V účtovej skupine 25 - *Krátkodobý finančný majetok* je rozdiel medzi RÚO platnou pre obce a podnikateľov len v jednom účte 252 - *Vlastné akcie a vlastné obchodné podiely*, ktoré obce nepoužívajú. V 2. účtovej triede RÚO platnej pre obce je účtová skupina 27 - *Návratné finančné výpomoci*, ktorá sa v RÚO platnej pre podnikateľov nevyskytuje vôbec.

Rozdiel v RÚO platná pre obce a podnikateľov je v účtovej triede 3 Zúčtovacie vzťahy v celej účtovej skupine 35. U podnikateľských subjektov je to skupina s názvom *Pohľadávky voči spoločníkom a združeniu*, pričom v obciach je to *Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy*. Rozdiel nájdeme aj v účtovej skupine 36. V obciach sa táto skupina nazýva *Závázky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov, záväzky a pohľadávky voči združeniu*, pričom u podnikateľov táto skupina predstavuje *Závázky voči spoločníkom a združeniu*. V 3. účtovej triede RÚO platnej pre obce sa nachádzajú aj také účty, ktoré nepoužívajú podnikatelia, a to:

- účet 318 - *Pohľadávky z nedaňových príjmov obcí a vyšších územných celkov a rozpočtových organizácií zriadených obcou a vyšším územným celkom*,
- účet 319 - *Pohľadávky z daňových príjmov obcí a vyšších územných celkov*,
- účet 371 - *Zúčtovanie s EÚ*,
- účet 372 - *Transfery a ostatné zúčtovanie so subjektmi mimo verejnej správy*.

A naopak v RÚO pre podnikateľov sa nachádzajú také účty, ktoré nepoužívajú obce:

- 346 - *Dotácie zo štátneho rozpočtu*,
- 347 - *Ostatné dotácie*,
- 371 - *Pohľadávky z predaja podniku*,
- 372 - *Závázky z kúpy podniku*.

Rozdiel v účtovej triede 4 je zreteľný už pri názve triedy, u podnikateľov sa nazýva *Kapitálové účty a dlhodobé záväzky*, v obciach je to *Vlastné imanie a dlhodobé záväzky*. Účty ako napríklad 411 - *Základné imanie*, 412 - *Emisné ážio*, atď. sa v RÚO platnej pre obce vôbec nenachádzajú. Rozdiel v 4. účtovej triede je aj v účtovej skupine 42 – *Fondy tvorené z kladného výsledku hospodárenia a prevedené výsledky hospodárenia*. Zatiaľ čo podnikatelia tvoria viac fondov zo zisku, v obciach sú len dva:

- 421 – *Zákonný rezervný fond,*
- 427 – *Ostatné fondy.*

Rozdiel medzi podnikateľmi a obcami v RÚO je v prevedení výsledku hospodárenia. Podnikatelia účtujú na dvoch účtoch, podľa toho či ide o zisk alebo stratu. Obce na rozdiel od podnikateľov používajú len jeden spoločný účet – 428 – *Nevysporiadaný výsledok hospodárenia.*

5. a 6. účtová trieda majú od podnikateľov rozdielne účtové skupiny, a to: 57 - *Mimoriadne náklady,* 58 - *Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov,* 63 - *Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov,* 67 - *Mimoriadne výnosy,* 69 - *Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC, a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC.*

7. účtová trieda tvorí uzávierkové účty, pričom najväčší rozdiel medzi podnikateľmi a obcami je na účte 710 a ide iba o zmenu v názve. Podnikatelia používajú názov *Účet ziskov a strát* a obce používajú názov *Účet výsledku hospodárenia.*

1.2 Vybrané oblasti účtovníctva obcí v Slovenskej republike

1.2.1 Opravné položky a rezervy v Slovenskej republike

Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka je účtovná jednotka povinná podľa § 26 ods. 6 zákona o účtovníctve upraviť ocenenie hodnoty majetku, t. j. vytvoriť **opravné položky.**

Základnou zásadou pri tvorbe opravných položiek je zásada opatrnosti, ak je opodstatnené predpokladať, že nastalo zníženie hodnoty majetku oproti jeho pôvodnému oceneniu, okrem trvalého zníženia hodnoty majetku. (Opatrenie MF č. MF/16786/2007-31 v z. n. p., § 15)

Opravné položky sa vytvárajú len pri prechodnom znížení hodnoty majetku - tieto opravné položky sa zrušia ak zanikne riziko, na ktoré boli vytvorené. Opravné položky nemajú aktívny zostatok. (Opatrenie MF č. MF/16786/2007-31 v z. n. p., § 15)

Tvorba opravnej položky sa účtuje na ťarchu nákladov a v prospech príslušného účtu opravných položiek, ich tvorba sa viaže ku konkrétnemu majetku. Účtovná jednotka tvorí opravné položky len do výšky ocenenia majetku v účtovníctve, t. j. maximálne do 100 % ocenenia majetku.

Obec ako účtovná jednotka môže vytvárať opravné položky k rôznym druhom majetku, ako napríklad:

- Opravné položky k dlhodobému majetku,
- Opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku,
- Opravné položky k zúčtovacím vzťahom a vnútorné zúčtovanie, ktorými sú:

a) Zákonné opravné položky,

b) Ostatné opravné položky.

V tabuľke č. 2 sú uvedené vybrané príklady účtovania tvorby opravných položiek.

Tabuľka č. 2: **Účtovanie tvorby opravných položiek (vybrané príklady)**

	Text účtovného prípadu	Má dať (MD)	Dal (D)
1.	Tvorba opravnej položky k dlhodobému hmotnému majetku z dôvodu prechodného zníženia hodnoty DHM	558	092
2.	Tvorba opravnej položky ku krátkodobému finančnému majetku	559	291
3.	Tvorba opravnej položky k pohľadávkam voči dlžníkom v konkurznom a reštrukturalizačnom konaní podľa zákona o dani z príjmov (Zákonná opravná položka)	557	391
4.	Tvorba ostatnej opravnej položky k pochybným, sporným a iným rizikovým pohľadávkam, ktoré nespĺňajú podmienky pre tvorbu zákonnej opravnej položky	558	391

Spracované podľa: Urbanová, T., 2018, s. 99

Opravné položky sa zúčtujú znížením alebo zrušením v prospech výnosov, ak postupy účtovania nestanovujú inak a na ťarchu príslušného účtu opravných položiek, ak inventarizácia v nasledujúcom účtovnom období nepreukáže opodstatnenosť ich existencie alebo výšky, alebo ak pominuli dôvody ich existencie v priebehu účtovného obdobia. Rozpustenie opravných položiek sa vykonáva maximálne do výšky, v ktorej boli vytvorené.

Z príkladov účtovania, ktoré sú uvedené v tabuľke č. 3 vidíme, že opravné položky k dlhodobému majetku, ku krátkodobému finančnému majetku a k pohľadávkam sa znižujú alebo zrušujú do výnosov na príslušné účty.

Tabuľka č. 3: **Zúčtovanie opravných položiek (vybrané príklady)**

	Text účtovného prípadu	Má dať (MD)	Dal (D)
1.	Zúčtovanie opravnej položky k DHM, t. j. úplné alebo čiastočné zrušenie opravnej položky, ak sa pri inventarizácii preukáže neopodstatnenosť zníženia ocenenia DHM, alebo ak došlo k vyradeniu majetku v dôsledku opotrebenia, darovania, predaja,...	092	658
2.	Zúčtovanie opravnej položky ku krátkodobému finančnému majetku, t. j. úplné alebo čiastočné zrušenie opravnej položky v prípade, ak sa pri inventarizácii preukáže neopodstatnenosť zníženia ocenenia krátkodobého finančného majetku v prípade predaja alebo iného úbytku krátkodobého finančného majetku	291	659
3.	Zníženie alebo zrušenie zákonných opravných položiek k pohľadávkam	391	657
4.	Zníženie alebo zrušenie ostatných opravných položiek k pohľadávkam	391	658

Spracované podľa: Urbanová, T., 2018, s. 99

Rezervy sú záväzky s neistým časovým vymedzením alebo výškou (Zákon č. 431/2002 v z. n. p., §26), ktoré nemajú aktívny zostatok. Rezerva je existujúcou povinnosťou účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí a je pravdepodobné, že v budúcnosti zníži ekonomické úžitky účtovnej jednotky, pričom nie je známa presná výška tohto záväzku, ocení sa odhadom v sume dostatočnej na splnenie existujúcej povinnosti, ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. (Opatrenie MF č. MF/16786/2007-31 v z. n. p., § 14) Vnútorň predpis účtovnej jednotky určuje spôsob účtovania tvorby a použitia rezerv, pričom rezerva sa použije len na účel, na ktorý bola vytvorená. Rezervy sú predmetom dokladovanej inventúry a pri inventarizácii sa posudzuje ich výška a odôvodnenosť. Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa z dôvodu upravujúcich závierkových účtovných prípadov účtuje tvorba rezervy alebo sa upraví jej výška.

Rezervy sa vytvárajú na

- rekultiváciu pozemkov, uzavretie, rekultivácie a monitorovanie skládok po ich uzavretí,
- zamestnanecké požitky,

- náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia, odpadov alebo obalov,
- nevyfakturované dodávky a služby,
- rezerva na zostavenie, overenie, zverejnenie účtovnej závierky alebo výročnej správy: vychádza zo zmluvy na overenie účtovnej závierky,
- rezerva na prebiehajúce a hroziace súdne spory, a i. (Opatrenie MF č. MF/16786/2007-31 v z. n. p., § 14)

Tvorba rezerv sa účtuje na ťarchu nákladov a použitie a zrušenie rezerv sa účtuje v prospech výnosov. Tvorba rezerv súvisiaca s obstaraním majetku, napr. nevyfakturovaná dodávka materiálu, dlhodobého majetku sa účtuje so súvzťažným zápisom na ťarchu príslušného účtu majetku a jej použitie so súvzťažným zápisom v prospech príslušného účtu záväzkov, napr. po prijatí faktúry od dodávateľa. (Opatrenie MF č. MF/16786/2007-31 v z. n. p., § 14)

1.2.2 Časové rozlíšenie nákladov a výnosov v Slovenskej republike

Obec účtuje účtovné prípady v účtovnom období, s ktorým časovo a vecne súvisia. Obec je povinná časovo rozlíšiť náklady a výnosy prostredníctvom účtovej skupiny 38. Kritériom na účtovanie účtovných prípadov časového rozlíšenia je skutočnosť, že je známy ich vecný obsah, suma a je určené obdobie, ktorého sa týkajú. Dokladová inventúra sa vzťahuje na účty časového rozlíšenia a pri inventarizácii sa posudzuje ich výška a odôvodnenosť existencie. (Opatrenie MF č. MF/16786/2007-31 v z. n. p., § 6)

V bežnom účtovnom období obci môžu vyplynúť opravy nákladov alebo výnosov minulých účtovných období, ktoré sa rozlišujú na nevýznamné a významné. Ich účtovanie je rôzne, a to:

- nevýznamné opravy nákladov a výnosov minulých účtovných období sa účtujú ako účtovné prípady bežného účtovného obdobia na príslušných účtoch nákladov a výnosov,
- významné sumy opráv nákladov a výnosov minulých účtovných období sa účtujú na účet 428 - *Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov*.

Výdavky a náklady týkajúce sa budúcich účtovných období sa časovo rozlišujú ako:

- 381 - *Náklady budúcich období* - ide o výdavky bežného obdobia, ktoré sa týkajú nákladov budúcich období, napr. vopred platené nájomné. Zúčtovanie nákladov

budúcich období na príslušný účet nákladov sa vykoná v účtovnom období, s ktorým časovo rozlíšené náklady vecne súvisia.

- 382 - *Komplexné náklady budúcich období* - ich vznik sa po prvotnom zaúčtovaní na príslušných účtoch nákladových druhov v účtovej triede 6 účtuje v prospech účtu 655 - *Výnosy z krátkodobého finančného majetku* na ťarchu účtu 382 - *Komplexné náklady budúcich období* a ich zúčtovanie v prospech účtu 382 a na ťarchu účtu 555.
- 383 - *Výdavky budúcich období* - ide o časové rozlíšenie nákladov bežného obdobia, ktoré sa uhradia v budúcich obdobiach, napr. nájomné platené pozadu a úroky z úverov platené pozadu. Zúčtovanie výdavkov budúcich období sa vykoná pri uskutočnení výdavku.

Príjmy a výnosy týkajúce sa budúcich období sa časovo rozlišujú ako:

- 384 - *Výnosy budúcich období* - ide o príjmy bežného obdobia, ktorú vecne a časovo patria do výnosov v budúcich obdobiach, napr. nájomné prijaté vopred, školné prijaté vopred. Zúčtovanie výnosov budúcich období sa vykoná v období, s ktorým časovo rozlíšené výnosy vecne súvisia.
- 385 - *Príjmy budúcich období* - ide o výnosy bežného obdobia, ktoré vecne a časovo patria do príjmov v budúcich obdobiach. (Opatrenie MF č. MF/16786/2007-31 v z. n. p., § 6)

1.2.3 Účtovná závierka obce v Slovenskej republike

31. december je posledným dňom účtovného obdobia, ktorým je kalendárny rok a k tomuto dátumu každá obec na území Slovenskej republiky povinne zostavuje účtovnú závierku.

Ako uvádza Kovalčíková a Kordošová: "*účtovná závierka je štruktúrovaná prezentácia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, poskytovaná osobám, ktoré tieto informácie využívajú. Účtovná závierka tvorí jeden celok a obsahuje informácie o majetku, záväzkoch, rozdiel majetku a záväzkov, výnosoch, nákladoch, príjmoch a výdavkoch, výsledku hospodárenia účtovnej jednotky, ako aj o ďalších vymedzených skutočnostiach.*" (Kovalčíková, Kordošová, 2014, s. 124) Medzi ďalšie vymedzené skutočnosti v účtovnej závierke môžu patriť informácie o iných aktívach a iných pasívach, ako aj použitie odpisových metód.

Každá účtovná jednotka, vrátane obce *"je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva a o finančnej situácii účtovnej jednotky"*. (Zákon č. 431/2002 v z. n. p., § 7) Jednotlivé súčasti účtovnej závierky poskytujú obraz o účtovnej jednotke. Štruktúra účtovnej závierky je definovaná v zákone o účtovníctve a obsahuje všeobecné náležitosti:

- názov účtovnej jednotky alebo obchodné meno, právnické osoby uvedú sídlo, a fyzické osoby uvedú miesto podnikania,
- identifikačné číslo, ak je účtovnej jednotke pridelené,
- deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka,
- deň zostavenia účtovnej závierky,
- obdobie, za ktoré sa účtovná závierka zostavuje,
- podpisový záznam osoby zodpovednej za zostavenie účtovnej závierky a osoby zodpovednej za vedenie účtovníctva. (Zákon č. 431/2002 v z. n. p., § 17)

Lehota na zostavenie účtovnej závierky je ustanovená v zákone o účtovníctve najneskôr do 6 mesiacov po skončení účtovného obdobia, za ktoré sa zostavuje. (Zákon č. 431/2002 v z. n. p., § 17) Vždy keď účtovná jednotka uzavrie účtovnú knihu zostavuje účtovnú závierku. Každá účtovná jednotka, a teda aj obec vkladá svoju účtovnú závierku do registra účtovných závierok. Existujú aj ďalšie povinnosti, ktoré sú spojené s účtovnou závierkou, a to vypracovanie výročnej správy a overenie účtovnej závierky audítorom.

Na účtovné závierky zostavované obcou sa môžeme pozerat' z viacerých hľadísk. Jedným z nich je aj hľadisko času, t. j. dátumu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Podľa zákona o účtovníctve rozoznávame:

- riadnu účtovnú závierku, ktorá je zostavovaná k poslednému dňu účtovného obdobia,
- mimoriadnu účtovnú závierku, ktorá sa zostavuje ak počas účtovného obdobia nastane mimoriadna udalosť,
- priebežnú účtovnú závierku, ktorá sa zostavuje ak to vyžaduje osobitný predpis avšak obec túto ÚZ nezostavuje. (Zákon č. 431/2002 v z. n. p., § 17)

Ďalším hľadiskom pri zostavovaní účtovnej závierky je jej rozsah, t. j. počet účtovných jednotiek, ktoré sú zahrnuté do účtovnej závierky. Individuálnu účtovnú závierku zostavuje každá obec ako samostatná účtovná jednotka podľa § 6 ods. 4 zákona o účtovníctve. (Zákon č. 431/2002 v z. n. p., § 6) § 22 upravuje konsolidovanú účtovnú závierku, ktorú zostavuje účtovná jednotka za celú skupinu, resp. konsolidovaný celok. V zákone o účtovníctve bol pre potreby verejnej správy doplnený § 22a, ktorý rozlišuje:

- konsolidovanú účtovnú závierku účtovnej jednotky verejnej správy, ktorú zostavuje správca kapitoly štátneho rozpočtu, obec alebo vyšší územný celok,
- konsolidovanú účtovnú závierku ústrednej správy, ktorú zostavuje ministerstvo za všetky kapitoly,
- súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy, ktorú zostavuje ministerstvo na základe konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy. (Zákon 431/2002, § 22, § 22a)

Účtovná závierka pre účtovné jednotky, ktoré účtujú v sústave podvojného účtovníctva obsahuje tieto súčasti:

- súvaha,
- výkaz ziskov a strát,
- poznámky.

(Zákon č. 431/2002 v z. n. p., § 17)

Súvaha

Prvým výkazom účtovnej závierky je súvaha, v ktorej obec vykazuje vymedzené aktíva - majetok a vymedzené pasíva - záväzky, rozdiel majetku a záväzkov v požadovanom členení. Súvaha **Úč ROPO SFOV 1 - 1** je označenie zostavovanej a predkladanej súvahy obcou. (Opatrenie Ministerstva financií č. MF/25775/2007-31 v z. n. p.)

Členenie položiek súvahy je uvedené v tabuľke č. 4.

Obsahom súvahy sú presne určené súvahové položky uvádzajúce hodnotu zostatkov príslušných účtov ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Sú postupne kumulované do súčtových riadkov smerom hore. Prvým vykazovaným údajom v účtovnej závierke je na strane aktív celková hodnota majetku a na strane pasív celková hodnota vlastného imania a záväzkov.

Obec vykazuje v súvahe špecifické súvahové položky na strane aktív, a to vo vzťahu ku konsolidovanej účtovnej závierke účtovnej jednotky verejnej správy zostavovanej obcou sa osobitne vykazujú zúčtovacie vzťahy vyjadrujúce vzťah medzi obcou a jej zriadenými rozpočtovými a príspevkovými organizáciami, napr. súvahová položka na strane Má dať účtu **355 -Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a vyššieho územného celku** a vo vzťahu medzi obcou a jej zriadenými rozpočtovými organizáciami, napr. súvahová

položka na strane Má dať účtu 351 - *Zúčtovanie odvodov príjmov rozpočtových organizácií do rozpočtu zriaďovateľa.*

Strana pasív vo vykazovaní obce obsahuje špecifické súvahové položky a to vo vzťahu k súhrnnej účtovnej závierke zostavovanej Ministerstvom financií SR - Zúčtovacie vzťahy medzi subjektmi verejnej správy. V obciach je to napríklad súvahová položka 357 - *Ostatné zúčtovanie rozpočtu obce a vyššieho územného celku.* K položkám s významnou hodnotou na strane pasív patria výnosy budúcich období, vyjadrujúce predovšetkým zdroj financovania dlhodobého majetku - kapitálové transfery, zdroj prijatých peňažných prostriedkov od subjektov mimo verejnej správy vo forme transferov bez určenia účelu, ako aj položku časového rozlíšenia výnosov.

Tabuľka č. 4: **Základná štruktúra súvahy (vertikálna štruktúra**

<i>Súvaha</i>	
<i>Strana aktív</i>	<i>Strana pasív</i>
SPOLU MAJETOK	VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY
A. NEOBEŽNÝ MAJETOK	A. VLASTNÉ IMANIE
I. Dlhodobý nehmotný majetok	I. Oceňovacie rozdiely
II. Dlhodobý hmotný majetok	II. Fondy
III. Dlhodobý finančný majetok	III. Výsledok hospodárenia
B. OBEŽNÝ MAJETOK	B. ZÁVÄZKY
I. Zásoby	I. Rezervy
II. Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	II. Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy
III. Dlhodobé pohľadávky	III. Dlhodobé záväzky
IV. Krátkodobé pohľadávky	IV. Krátkodobé záväzky
V. Finančné účty	V. Bankové úvery a výpomoci
VI. Poskytnuté nenávratné finančné výpomoci dlhodobé	C. ČASOVÉ ROZLIŠENIE
VII. Poskytnuté nenávratné finančné výpomoci krátkodobé	D. VZŤAHY K ÚČTOM KLIENTOV ŠTÁTNEJ POKLADNICE
C. ČASOVÉ ROZLIŠENIE	
D. VZŤAHY K ÚČTOM KLIENTOV ŠTÁTNEJ POKLADNICE	

Zdroj: Kovalčíková, A.; Kordošová, A., 2014, s. 126

Okrem vertikálnej štruktúry súvahy, ktorú sme uviedli vyššie existuje aj horizontálna a tvoria ju jednotlivé stĺpce, ktoré vyjadrujú štruktúru vykazovania informácií za určené obdobia. Informácie o majetku, vlastnom imaní a záväzkoch sa v súvahe vykazujú za bežné účtovné obdobie a bezprostredne predchádzajúce (Tabuľka č. 5). Za bežné obdobie sa vykazujú majetok v ocenení brutto, korekcia a netto ocenení.

Tabuľka č. 5: **Vykazovanie súvahových položiek na strane aktív**

2019			2018
Brutto	Korekcia	Netto	Netto

Zdroj: Spracované podľa prílohy č. 1 k Opatreniu č. MF/25755/2007-31 v znení neskorších predpisov

Stĺpec brutto predstavuje ocenenie majetku v účtovníctve v čase, keď jednotlivé druhy majetku obec nadobudla alebo keď majetok vznikol. Korekcia vyjadruje ocenenie zníženia hodnoty majetku ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Korekčné položky sú oprávky k dlhodobému nehmotnému majetku a odpisovanému dlhodobému hmotnému majetku a opravné položky k jednotlivým druhom majetku (napríklad k zásobám, pohľadávkam a i.). Treťou hodnotou vykazovaných súvahových položiek majetku v bežnom účtovnom období je netto hodnota. Tá predstavuje rozdiel brutto hodnoty a korekcie. (Opatrenie Ministerstva financií č. MF/25755/2007-31 v z. n. p.)

Vo vykazovaní obce v horizontálnej štruktúre sa strana pasív skladá z dvoch stĺpcov, a to bežné účtovné obdobie a bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie, tak ako je uvedené v tabuľke č. 6.

Tabuľka č. 6: **Vykazovanie súvahových položiek na strane pasív**

2019	2018

Zdroj: Spracované podľa prílohy č. 1 k Opatreniu č. MF/25755/2007-31 v znení neskorších predpisov

Výkaz ziskov a strát

Náklady, výnosy a výsledok hospodárenia sa vykazujú v účtovníctve obcí vo výkaze ziskov a strát, tak ako v ostatných účtovných jednotkách. Tento výkaz obsahuje tabuľkovú časť, v ktorej sú vykazované náklady, výnosy a daň z príjmov. Výkaz ziskov a strát

zostavovaný obcou má označenie Výkaz ziskov a strát Úč ROPO SFOV 2 - 01. (Opatrenie Ministerstva financií č. MF/25775/2007-31 v z. n. p.)

V podrobnom druhovom členení vykazuje obec náklady, a to náklady na prevádzkovú činnosť obce, finančné náklady a mimoriadne náklady. Oproti ďalším účtovným jednotkám, napr. podnikateľom sa v obci osobitne vykazujú náklady na tvorbu rezerv a opravných položiek. Sú vykazované ako náklady na tvorbu rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti, náklady na tvorbu rezerv a opravných položiek z finančnej činnosti a náklady na tvorbu rezerv a na tvorbu opravných položiek v skupine mimoriadne náklady. Vo výkaze ziskov a strát sa tiež vykazujú aj špeciálne položky nákladov v samostatnej skupine a to náklady na transfery.

Výnosy, daň z príjmov a výsledok hospodárenia obec vykazuje v podrobnom členení podľa podstaty, a to výnosy z prevádzkovej činnosti obce, finančné výnosy a mimoriadne výnosy. Tak isto ako pri nákladoch sú osobitne vykazované položky výnosov, a teda výnosy zo zúčtovanie rezerv a opravných položiek, ktoré sú rozdelené do prevádzkovej činnosti obce, finančných výnosov a mimoriadnych výnosov. Ako špecifické položky výnosov v samostatnej skupine obce vykazujú výnosy z transferov a rozpočtových príjmov. Vo všetkých obciach k položkám s významnými hodnotami patria vykazované daňové výnosy a výnosy z poplatkov. Okrem výnosov sa v tejto časti výkazu ziskov a strát - v jeho záverečnej časti vykazuje výsledok hospodárenia pred zdanením, ktorý môže byť kladný alebo záporný, splatná daň z príjmov, dodatočne platená daň z príjmov a výsledok hospodárenia po zdanení.

Tak ako v súvahe aj vo výkaze ziskov a strát sa vykazujú informácie za bežné účtovné obdobie a bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie a má štruktúru, ktorá je uvedená v tabuľke č.7:

Tabuľka č. 7: **Vykazovanie položiek vo výkaze ziskov a strát**

2019			2018
Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	Spolu	

Zdroj: Spracované podľa prílohy č. 1 k Opatreniu č. MF/25755/2007-31 v znení neskorších predpisov

Poznámky

Samostatnú súčasť účtovnej závierky v sústave podvojného účtovníctva v Slovenskej republike tvoria poznámky.

Podľa § 18 ods. 5 zákona o účtovníctve sa v poznámkach účtovnej závierky uvádzajú informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú údaje v súvahe a vo výkaze ziskov a strát, prípadne ďalšie výkazy a údaje, ktoré ich vysvetľujú a dopĺňajú. V poznámkach sa uvádzajú aj informácie, ktoré sa týkajú použitia účtovných zásad a účtovných metód a ďalšie informácie podľa požiadaviek ustanovených týmto zákonom. V poznámkach uvedie účtovná jednotka tiež informácie o skutočnostiach, ktoré ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, nevykazuje v ostatných súčastiach účtovnej závierky, ale ich dôsledky menia významným spôsobom pohľad na finančnú situáciu účtovnej jednotky.

Podľa § 3 opatrenia k individuálnej účtovnej závierke sa poznámky zostavujú tak, aby informácie v nich uvedené boli užitočné, významné, zrozumiteľné, porovnateľné a spoľahlivé. Údaje sa v poznámkach uvádzajú za bežné účtovné obdobie a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie, ak v tomto opatrení nie je ustanovené inak.

Obsahové vymedzenie poznámok sa skladá z dvoch častí:

- textová časť – v tejto časti sa uvádzajú informácie podľa jednotlivých článkov, pre ktoré má účtovná jednotka obsahovú náplň. Ak pre niektoré časti poznámok účtovná jednotka nemá obsahovú náplň, príslušné informácie sa neuvádzajú. Textová časť môže obsahovať aj tabuľky, ktoré nie sú definované v tabuľkovej časti alebo v inej štruktúre, alebo môžu obsahovať podrobnejšie členenie uvádzaných informácií.
- tabuľková časť – v tejto časti sa uvádzajú všetky tabuľky, ak pre niektoré z nich účtovná jednotka nemá obsahovú náplň, tieto sa nevypĺňajú. Tabuľková časť poznámok má záväznú štruktúru, a to konkrétne záväzné formáty tabuľkovej časti.

(Urbanová, 2018, roč. 13, č. 4, s. 1-2)

1.2.3.1 Poskytovanie, zverejňovanie a dostupnosť účtovnej závierky obce v Slovenskej republike

Pre rok 2017 bolo vydané Metodické usmernenie MF SR č. MF/019605/2017-352 k postupu pri aplikácii § 1 ods. 3 opatrenia MF SR z 5. decembra 2007 č. MF/25755/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, príspevkové

organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov, na základe ktorého účtovné jednotky (obce, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou) ukladajú individuálnu účtovnú závierku do Registra účtovných závierok prostredníctvom informačného systému **RISSAM.výkazy**. Uložením a odoslaním prekontrolovaných dátových súborov a súboru textovej časti poznámok účtovnej závierky a úvodnej strany účtovnej závierky sa považuje povinnosť uloženia účtovnej závierky do Registra účtovných závierok za splnenú. (Metodické usmernenie č. MF/019605/2017-352)

Informačný systém RISSAM.výkazy je centrálny informačný systém Ministerstva financií Slovenskej republiky a jeho hlavnou úlohou je zber rozpočtových údajov subjektov územnej samosprávy pre potreby zostavovania a sledovania rozpočtu verejnej správy a zber finančných a účtovných výkazov. Prostredníctvom tohto informačného systému je možné vytvárať žiadosti a zúčtovania dotácií poskytovaných z kapitoly štátneho rozpočtu Všeobecná pokladničná správa.

Účtovná závierka je prístupná všetkým používateľom na webovej stránke Registra účtovných závierok, ktorý začal plniť svoju úlohu v roku 2014 a nachádzajú sa v ňom povinne zverejňované účtovné dokumenty zostavené k 31.12. 2013 a neskôr. V tomto registri nájdeme aj neúplné účtovné závierky z rokov 2009 až 2012, ktoré však majú len informatívny charakter.

1.2.4 Záverečný účet v Slovenskej republike

Záverečný účet obce je súhrnne spracovaný po skončení rozpočtového roka údajmi o rozpočtovom hospodárení obce a obsahuje najmä:

- údaje o plnení rozpočtu v členení podľa bežných a kapitálových príjmov a výdavkov a podľa finančných operácií v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
- bilanciu aktív a pasív,
- výpis o stave a vývoji dlhu,
- informácie o hospodárení príspevkových organizácií a ich pôsobnosti,
- výpis o poskytnutých dotáciách,
- informácie o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti,
- hodnotenie plnenia programov obce.

Návrh záverečného účtu je pred jeho schválením predkladaný na verejnú diskusiu podľa zákona č. 369/1990 o obecnom zriadení. Návrh záverečného účtu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

Záverečný účet môže byť uzatvorený buď bez výhrad, alebo s výhradami - v takom prípade je obecné zastupiteľstvo povinné prijať opatrenia na nápravu nedostatkov. Prerokovanie návrhu záverečného účtu je povinné najneskôr do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka. (Zákon č. 583/2004 v z. n. p., § 16)

1.2.5 Výročná správa v Slovenskej republike

Podľa zákona o účtovníctve má povinnosť vyhotoviť výročnú správu každá účtovná jednotka, ktorá musí mať overenú účtovnú závierku audítorom podľa § 19, okrem účtovnej jednotky v § 17a ods. 1 písm. b) a pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi. A keďže zákon o obecnom zriadení ukladá obciam povinnosť mať overenú účtovnú závierku audítorom, znamená to, že musí vyhotovovať aj výročnú správu.

Tak ako účtovná závierka, aj výročná správa sa zverejňuje v registri, ktorého správcom je ministerstvo a prevádzkovateľom je rozpočtová organizácia ministerstva DataCentrum. Výročná správa sa zverejňuje najneskôr do jedného roka od skončenia účtovného obdobia, za ktoré sa táto výročná správa vyhotovuje. (Zákon č. 431/2002 v z. n. p., § 20)

Obsahom verejnej správy v obciach sú informácie o:

- stave, v ktorom sa nachádza, o vývoji účtovnej jednotky, o významných rizikách a neistotách obce,
- predpokladanom budúcom vývoji obce,
- udalostiach s osobitým významom, ktoré sa uskutočnili po skončení účtovného obdobia, za ktoré je výročná správa zhotovovaná,
- nadobudnutí vlastných akcií obce alebo iných cenných papierov,
- návrh na prerozdelenie zisku alebo vyrovnanie straty. (Zákon č. 431/2002 v z. n. p., § 20)

Podľa zákona o účtovníctve je súčasťou výročnej správy účtovná závierka, ktorá je zameraná na poskytovanie finančných informácií ako sú informácie o finančnej situácii, o peňažných tokoch a výnosnosti obce. Okrem súvahy, výkazu ziskov a strát a poznámok je výročná správa doplnená aj o ostatné finančné informácie. Medzi ostatné finančné informácie o vývoji obce patria najmä údaje o účtovníctve a údaje o rozpočte.

Ďalej sa vo výročnej správe nachádzaj aj nefinančná informácia, ktorou je správa audítora.

1.2.6 Audit účtovnej závierky a ďalších skutočností v obci v Slovenskej republike

Povinnosť overiť účtovnú závierku obce audítorom upravuje zákon o obecnom zriadení a zákon o účtovníctve. (Zákon č. 369/1990 v z. n. p., § 9; Zákon č. 431/2002 v z. n. p., § 19) Obec má tiež povinnosť vydať výročnú správu, ktorej zhoda s účtovnou závierkou musí byť potvrdená audítorom. Audítor tiež overuje dodržiavanie povinností podľa uvedených ustanovení zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktorými sú tieto povinnosti:

- obec má povinnosť zostaviť bežný rozpočet ako vyrovnaný alebo prebytkový a kapitálový rozpočet tiež zostavuje ako prebytkový alebo vyrovnaný,
- obec má povinnosť pri zostavovaní rozpočtu konať okrem zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy aj podľa osobitného predpisu ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v znení neskorších predpisov,
- najneskôr do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka je obec povinná prerokovať návrh záverečného účtu,
- pri čerpaní návratných zdrojov financovania je obec povinná dodržiavať pravidlá ustanovené v § 17,
- ak nastali uvedené skutočnosti týkajúce sa vymedzených záväzkov obec je povinná zaviesť ozdravný režim. (Kovalčíková, Kordošová, 2014, s. 28)

Pri overovaní účtovnej závierky podáva obec audítorovi písomné vyhlásenie, v ktorom uvádza, že jej vedenie (starosta) berie na svoju zodpovednosť zostavenie účtovnej závierky a potvrdzuje jej správnosť a úplnosť. Písomné vyhlásenie tiež obsahuje potvrdenie o tom, že obec poskytla audítorovi všetky záznamy, relevantné informácie, z ktorých môže audítor účtovnú závierku vyhodnotiť a že obec zaznamenala všetky účtovné transakcie do svojich výkazov. (Macháčová, 2019, roč. 14, č. 3, s. 20-23)

Externé zdroje, ktoré poskytujú dôkazy o vykázaných zostatkoch na jednotlivých účtoch sú pre audítora hodnotnejšie a dôveryhodnejšie ako dôkazy poskytnuté účtovnou jednotkou. Audítor preto žiada účtovnú jednotku o zoznam vykázaných pohľadávok a záväzkov, stavu bankových účtov a stavu súdnych sporov ku koncu bežného roka a z poskytnutého zoznamu si vyberie podľa svojho uváženia tie pohľadávky a záväzky, ktoré

majú byť externe potvrdené - od dodávateľa alebo od odberateľa. Obec zašle požiadavku na odsúhlasenie zostatkov svojím dodávateľom, odberateľom, bankovej inštitúcii, právnomu oddeleniu a tí svoje odpovede zašlú priamo audítorovi.

Externé potvrdenia sa týkajú najmä: zostatkov na bankových účtoch, zmlúv, zostatkov na pohľadávkach, zostatkov na záväzkoch, prebiehajúcich a hroziacich súdnych sporov. (Macháčová, 2019, roč. 14, č. 3, s. 20-23)

Zásada hospodárenia s majetkom by mala byť štandardnou súčasťou audítorskej dokumentácie a mala by obsahovať:

- postup zverovania majetku do správy,
- podmienky odňatia majetku zo správy,
- úlohy organizácií, ktoré obec zriadila za účelom správy majetku,
- aké úkony organizácií podliehajú schváleniu orgánmi obce,
- postup pri prevode majetku. (Zákon č. 138/1991 v z. n. p., § 9)

Táto zásada je schvaľovaná obecným zastupiteľstvom v zmysle zákona o obecnom zriadení. (Zákon č. 369/1990 v z. n. p., § 11)

Veľmi dôležitou súčasťou účtovníctva je inventarizácia majetku a záväzkov, podľa ktorej si audítor vyberá vzorku. Správnosť účtovníctva je odzrkadlená v správne vyhotovenej inventarizácii, t. j. obec je schopná všetky zostatky na analytických účtoch zdokladovať účtovným dokladom, prípadne odôvodniť prečo tak účtovala.

2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Hlavným cieľom záverečnej práce je porovnanie účtovníctva obcí v Slovenskej republike a v Českej republike, ktorý je rozdelený na niekoľko menších čiastkových cieľov a to: charakterizovať obec a jej účtovníctvo v Slovenskej republike, charakterizovať obec a jej účtovníctvo v Českej republike, určiť spoločné znaky, vymedziť rozdiely a osobitosti.

Prvá kapitola je zameraná na Slovenskú republiku - charakterizovanie obce, jej účtovníctva, vybraných oblastí účtovníctva, účtovnej závierky a auditu účtovnej závierky a ďalších skutočností.

V tretej kapitole si vymedzíme Českú republiku v rovnakých oblastiach ako v Slovenskej republike a porovnáme. Zistíme aké sú medzi týmito dvoma krajinami spoločné znaky, rozdiely a osobitosti.

Pri písaní záverečnej práce sme použili a aplikovali teoretické poznatky z domácej a zahraničnej literatúry, príslušných zákonov Českej a Slovenskej republiky, vyhlášky a opatrenia Ministerstva financií Českej a Slovenskej republiky a články z časopisu Účtovníctvo ROPO a obcí v praxi.

Spracovanie danej témy bolo sprevádzané použitím viacerých vedeckých metód.

Porovnávanie účtovníctiev Slovenskej republiky a Českej republiky bolo vypracované na základe *metódy komparácie*. *Metódou selekcie* bol umožnený výber poznatkov a podstatných informácií z množstva dostupných údajov. A *metóda analýzy* sa využila na hlbšie poznanie javov a skutočností s ich členením na menšie časti.

3 Výsledky práce a diskusia

3.1 Všeobecná charakteristika obce a jej účtovníctva v Českej republike

Obec v Českej republike je tak isto ako u nás vymedzená v zákone, ktorým je zákon č. 128/2000 o obcích, ve znění pozdějších předpisů (ďalej len zákon o obciach v ČR). V §1 je obec definovaná ako základné územné spoločenstvo občanov; tvorí územný celok, ktorý je vymedzený hranicou územia obce.

3.1.1 Vymedzenie obce v Českej republike, jej financovanie a rozpočet

Obec je verejnoprávnou korporáciou, má vlastný majetok. Obec vystupuje v právnych vzťahoch vo svojom mene a nesie zodpovednosť, ktorá vyplýva z týchto vzťahov. Úlohou obce je starať sa o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich občanov - pri plnení svojich úloh chráni tiež verejný záujem.

Pre územné samosprávy, hlavne pre obce je dôležitý článok 99 Ústavy Českej republiky, kedy obec ako samostatný celok je oprávnený zo zákona ustanovovať svoje samostatné orgány a rozhodovať samostatne skoro vo všetkých veciach zverených obci do samostatnej pôsobnosti. Tento článok Ústavy vymedzuje aj to, že obec je základným územným celkom Českej republiky, v ktorom vykonáva štátnu správu. (Ústava ČR).

Obce sa od seba líšia rozsahom výkonu štátnej správy v prenesenej pôsobnosti. V súčasnej dobe sa v ČR rozlišujú kategórie obcí podľa miery prenesenej štátnej správy, a to na obec s matričným úradom, obec so stavebným úradom, obec s povereným obecným úradom a obec s rozšírenou pôsobnosťou. (Provazníková, 2009, str. 29)

Obec je povinná sa starať o zachovanie a rozvoj svojho majetku, ktorý musí byť využívaný účelne a hospodárne v súlade so zámermi a úlohami obce. Svoj majetok obec musí chrániť pred zničením, poškodením, odcudzením alebo zneužitím. (Zákon č. 128/2000 v z. n. p., § 38)

Finančné hospodárenie územných samosprávnych celkov sa riadi ich ročným rozpočtom a strednodobým výhľadom rozpočtu. (Zákon č. 250/2000 v z. n. p., § 2)

"Střednědobý výhled rozpočtu" je nástrojom územného samosprávneho celku a zväzu obcí slúžiaci na približné finančné plánovanie rozvoja jeho hospodárstva. Zostavuje sa na základe uzavretých zmluvných vzťahov a prijatých záväzkov najčastejšie na 2 až 5 rokov nasledujúcich po roku, na ktorý sa zostavuje ročný rozpočet. Obsahuje súhrnné základné

údaje o príjmoch a výdavkoch, o dlhodobých záväzkoch a pohľadávkach, o finančných zdrojoch a potrebách dlhodobo realizovaných zámerov. (Zákon č. 250/2000, v z. n. p., § 3)

Rozpočet obcí je základným pilierom hospodárenia územných samosprávnych celkov, jeho význam rastie s mierou decentralizácie verejných rozpočtov. Plní alokačnú funkciu, ale tiež aj stabilizačnú a redistribučnú. Hospodárenie s rozpočtovými prostriedkami a rozvrhnutie jednotlivých príjmov upravuje v Českej republike zákon č. 250/2000 o rozpočtových pravidlách územných rozpočtov v znení neskorších predpisov. Rozpočet je teda finančný plán, ktorý je spracovaný na základe politického zadania a ktorý slúži k finančnému a hospodárskemu riadeniu obce. Je tvorený vždy na jedno rozpočtové obdobie, ktoré je zhodné s kalendárnym rokom. Základnou funkciou rozpočtu je zabezpečenie verejných potrieb. Nemusí to byť len výkon priamych služieb pre obyvateľov, ale aj vytváranie a stabilizácia prostredia. Základnou úlohou rozpočtu je čo najefektívnejšie využitie finančných zdrojov (vlastných a ostatných dostupných zdrojov) tak, aby boli splnené úlohy na daný subjekt. (Zákon č. 250/2000 v z. n. p., § 4)

Obsah rozpočtu tvoria príjmy, výdavky a ostatné peňažné operácie, vrátane tvorby a použitia peňažných fondov, ak nie je uvedené, že prebiehajú mimo rozpočet. Mimo rozpočet sa uskutočňujú peňažné prostriedky týkajúce sa cudzích prostriedkov a združených prostriedkov. Podnikateľská činnosť sa sleduje mimo rozpočtové príjmy a výdavky. (Zákon č. 250/2000 v z. n. p., § 6) Ich výsledok sa premietne do rozpočtu a je súčasťou záverečného účtu obce. Rozpočet obce obsahuje príjmy podľa § 7 a výdavky podľa § 9 zákona č. 250/2000.

Obec hospodári podľa vlastného rozpočtu príjmov a výdavkov a s využitím vlastných peňažných fondov, a to podľa zákona č. 250/2000 o rozpočtových pravidlách územných rozpočtov (tzv. malé rozpočtové pravidlá), v úzkej väzbe na zákon č. 218/2000 o rozpočtových pravidlách (tzv. veľké rozpočtové pravidlá). Obidva zákony usilujú o efektívne nakladanie s verejnými prostriedkami.

Tvorba rozpočtu sa nazýva rozpočtovým procesom a zahŕňa tieto fázy:

- vypracovanie návrhu,
- predloženie k diskusii verejnosti,
- schválenie rozpočtu,
- plnenie v priebehu rozpočtového obdobia,
- kontrola verejná a tiež odborná. (Provazníková. 2009. s. 73)

3.1.2 Účtovníctvo obcí v Českej republike a jeho právna úprava

V Českej republike zákon o účtovníctve definuje účtovné jednotky, ktorými sú podľa § 1 ods. 2, písm. c aj organizačné zložky štátu, a teda obce. (Zákon č. 563/1991 v z. n. p., § 1)

Obec v Českej republike je povinná viesť účtovníctvo v súlade s ustanovením § 9 zákona o účtovníctve.

Základným právnym predpisom, podľa ktorého obce v Českej republike vedú účtovníctvo je zákon č. 563/1991 Sb. o účetníctví ve znění pozdějších předpisů. Dále sa obec riadi zákonom č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů, speciálními vyhláškami Ministerstva financí České republiky (napr. Vyhláška MF ČR č. 410/2009, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetníctví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky), národními účtovnými štandardmi a v neposlednej rade sa obec riadi svojou vlastnou vnútropodnikovou smernicou.

Obce v Českej republike sa pri vedení účtovníctva riadia aj Českými účtovnými štandardmi, ktoré bližšie popisujú základné postupy účtovania v rôznych oblastiach. České účtovné štandardy priamo alebo nepriamo určujú obsah, rozsah a formu finančných výkazov účtovnej závierky. Sú súčasťou českej legislatívy. Pre obce je platných 10 účtovných štandardov, ktoré sú číselne označené od 701 po 710. ČÚŠ sa začali vydávať v roku 2009 a sú priebežne novelizované.

Účtovné jednotky, ktoré vedú účtovníctvo v plnom rozsahu, alebo v zjednodušenom, účtujú podvojnými zápismi o stave a pohybe majetku a iných aktív, o záväzkoch vrátane dlhov a iných pasív a o nákladoch a výnosoch a výsledku hospodárenia. (Zákon č. 563/1991 v z. n. p., § 2)

V zmysle ustanovení § 4 zákona o účtovníctve je obec povinná viesť účtovníctvo odo dňa svojho vzniku až do dňa svojho zániku. Obec ako účtovná jednotka je povinná viesť účtovníctvo tak, aby účtovná závierka zostavovaná na jeho základe podávala verný a pravdivý obraz predmetu účtovníctva a finančnej situácie obce. Dalšími požiadavkami kladenými na vedenie účtovníctva je povinnosť účtovnej jednotky viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne, prehľadne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov. (Zákon č. 563/1991 v z. n. p., § 4)

Dálej je povinná pri vedení účtovníctva dodržiavať:

- rozsah a spôsob zostavovania účtovnej závierky,

- usporiadanie, označovanie a obsahové vymedzenie položiek účtovnej závierky,
- rámcovú účtovú osnovu,
- obsahové vymedzenie účtovných kníh,
- účtovné metódy stanovené zákonom o účtovníctve a ďalšími právnymi predpismi.

3.1.3 Rámcová účtová osnova pre obce v Českej republike

Rámcová účtová osnova určuje usporiadanie a označenie účtových tried, poprípade účtových skupín alebo aj syntetických účtov pre účtovanie o stave a pohybe majetku a iných aktív, záväzkov a iných pasív, ďalej o nákladoch a výnosoch a o výsledku hospodárenia; toto usporiadanie je predpokladom pre zostavenie účtovnej závierky. Pre vybrané účtovné jednotky môže rámcová účtová osnova určiť aj usporiadanie a označenie analytických účtov a označenie a usporiadanie podsúvahových účtov. (Zákon č. 563/1991 v z. n. p., § 14)

Členenie rámcovej účtovej osnovy je podľa § 14, ods. 2 zákona o účtovníctve záväzné pre všetky účtovné jednotky, vrátane číselného označenia. V rámci syntetických účtov účtovné jednotky vytvárajú analytické účty, ktoré zaisťujú členenie syntetických účtov, napríklad podľa potreby účtovnej závierky, požiadaviek právnych predpisov a prípadne podľa ďalších potrieb účtovnej jednotky.

Rámcová účtová osnova slúži ako podklad pre zostavenie účtovného rozvrhu, v ktorom účtovné jednotky uvedú účty potrebné k zaúčtovaniu všetkých účtovných prípadov a k zostaveniu účtovnej závierky. (Zákon č. 563/1991 v z. n. p., § 14) Pritom musia byť brané do úvahy hľadiská členenia uvedené v českých účtovných štandardoch.

Účtový rozvrh možno prevádzať z jedného účtovného obdobia do druhého a priebežne ho aktualizovať. Je potrebné archivovať jednotlivé verzie účtovného rozvrhu s vyznačeným dátumom, v akom bola príslušná verzia používaná.

Pre účely porovnateľnosti účtovania všetkých účtovných jednotiek sa v obciach používa rámcová účtová osnova pre územné samosprávne celky, príspevkové organizácie, štátne fondy a organizačné zložky štátu, ktorá je na trojstupňovej úrovni (trojstupňové číslovanie účtov). V tabuľke č. 8 sú uvedené názvy a usporiadanie účtovných tried.

Tabuľka č. 8: **Usporiadanie a názvy účtových tried**

Účtová trieda	Názov účtovej triedy
0	Dlhodobý majetok
1	Zásoby a opravné položky
2	Účty rozpočtového hospodárenia, krátkodobý finančný majetok a krátkodobé úvery a pôžičky
3	Zúčtovacie vzťahy
4	Imanie, fondy, výsledok hospodárenia, rezervy, dlhodobé záväzky a pohľadávky, záverečné účty a zvláštne účtovanie
5	Náklady
6	Výnosy
7-8	Vnútroorganizačné účtovníctvo
9	Podsúvahové účty

Zdroj: Vyhláška č. 410/2009, príloha č. 7

Tak ako u nás aj v Českej republike sa v rámcových účtových osnovách pre podnikateľov a pre obce nachádzajú rovnaké ale aj rôzne účty.

Účtová trieda v RÚO pre obce 0 - Dlhodobý majetok obsahuje niektoré účty, ktoré sa u podnikateľov nenachádzajú, a to:

- 018 - *Drobný dlhodobý nehmotný majetok* a k nemu prislúchajúci účet 078 - *Oprávky k drobnému dlhodobému nehmotnému majetku*
- 028 - *Drobný dlhodobý hmotný majetok* a k nemu prislúchajúci účet 088 - *Oprávky k drobnému dlhodobému hmotnému majetku*
- 035 - *Dlhodobý nehmotný majetok určený na predaj*
- 036 - *Dlhodobý hmotný majetok určený na predaj*
- 043 - *Obstaraný dlhodobý finanční majetok*
- 044 - *Prechodný účet technického znehodnotenia dlhodobého nehmotného majetku*
- 045 - *Prechodný účet technického znehodnotenia dlhodobého hmotného majetku*
- 068 - *Termínované vlaky dlhodobé*

Účet 015 sa nachádza u oboch účtovných jednotiek a však v každej má iný význam. V účtovníctve obcí ide o účet *Kvóty na emisie a preferenčné limity*, pre podnikateľské subjekty tento účet predstavuje *Goodwill*.

V účtovníctve podnikateľov sa v RÚO nachádza účet, ktorý obce nemajú - 026 - *Dospelé zvieratá a ich skupiny*.

Prvým rozdielom v účtovej triede 1 RÚO platnej pre obce je, že účet *Tovar na ceste* má označenie 138 a u podnikateľov je to 139. Pod číselným označením 139 sa v osnove pre obce nachádza účet *Ostatný tovar*, ktorý podnikatelia nemajú. Ďalším rozdielom je, že v RÚO platnej pre obce sa nenachádzajú účty na *Poskytnuté zálohy na zásoby*, ktorá u podnikateľov predstavuje účtovú skupinu 15. Najväčším rozdielom je to, že v účtovej triede 1 - *Zásoby a opravné položky* sa nachádzajú opravné položky k účtom zo všetkých účtových tried, sú rozdelené do účtových skupín 14 - 19.

2. účtová trieda *Účty rozpočtového hospodárenia, krátkodobý finančný majetok a krátkodobé úvery a pôžičky* sa v RÚO platnej pre obce líši už názvom od podnikateľov a obsahuje účty, ktoré u podnikateľov nenájde:

- 231 - *Základný bežný účet územných samosprávnych celkov,*
- 236 - *Bežné účty fondov územných samosprávnych celkov,*
- 244 - *Termínované vklady krátkodobé,*
- 245 - *Iné bežné účty.*

Číselné označenie je rozdielne na účtoch *Pokladňa, Peniaze na ceste a Ceniny*.

Účtová trieda 3 v RÚO pre obce obsahuje účty, ktoré sa nenachádzajú u podnikateľov:

- 316 - *Poskytnuté nenávratné finančné výpomoci krátkodobé,*
- 317 - *Krátkodobé pohľadávky z postúpených úverov,*
- 319 - *Pohľadávky zo zdieľaných daní,*
- 326 - *Prijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé,*
- 344 - *Pohľadávky za osobami mimo vybrané vládne inštitúcie,*
- 345 - *Záväzky k osobám mimo vybrané vládne inštitúcie,*
- 346 - *Pohľadávky za vybranými ústrednými vládny inštitúciami,*
- 347 - *Záväzky k vybraným ústredným vládny inštitúciám,*
- 348 - *Pohľadávky za vybranými miestnymi vládny inštitúciami,*
- 349 - *Záväzky k vybraným miestnym vládny inštitúciám.*

Ďalším rozdielom je, že účtovníctvo obcí v Českej republike má samostatné účty na *Sociálne zabezpečenie (336), Zdravotné poistenie (337) a Dôchodkové sporenie (338)*.

4. účtová trieda je pomerne rozdielna v obci ako u podnikateľov. Nachádzajú sa v nej rozdielne účty:

- 401 - *Imanie účtovnej jednotky*
- 403 - *Transfery na zabezpečenie dlhodobého majetku*

- 405 - *Kurzové rozdiely*
- 406 - *Oceňovacie rozdiely pri prvom použití metódy*
- 407 - *Iné oceňovacie rozdiely*
- 408 - *Opravy predchádzajúcich účtovných období*

V 5. a 6. účtovej triede sú drobné rozdiely v dôsledku iného číselného označenia účtov. V RÚO pre obce nájdeme účty, ktoré sa u podnikateľov nenachádzajú:

- 603 - *Výnosy z prenájmu*
- 605 - *Výnosy zo správnych poplatkov*
- 606 - *Výnosy z miestnych poplatkov.*

V RÚO pre obce sa nachádza vnútroorganizačné účtovníctvo v 7. účtovej triede a v 9. triede sú podsúvahové účty.

3.2 Vybrané oblasti účtovníctva v Českej republike

3.2.1 Opravné položky a rezervy v Českej republike

Opravné položky účtované v obciach Českej republiky upravuje Český účtovný štandard pre územné samosprávne celky, príspevkové organizácie, štátne fondy a organizačné zložky štátu č. 706 - Opravné položky a vyradenie pohľadávok. Jeho cieľom je stanoviť podľa zákona č. 563/1991 Zb. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 410/2009 Zb., ktorou sa prevádzajú niektoré ustanovenia zákona č. 563/1991, pre účtovné jednotky, ktoré sú územné samosprávne celky, príspevkové organizácie, štátne fondy a organizačné zložky štátu, základné postupy účtovania o opravných položkách a vyradení pohľadávok za účelom docieľenia súladu pri používaní účtovných metód.

Opravné položky vyjadrujú riziko, že došlo k nejakému (možno prechodnému) zníženiu hodnoty majetku. Možno prechodným sa myslí vyjadrenie neistoty, že sa situácia môže zlepšiť a opravnú položku bude možno rozpustiť. Alebo sa naopak potvrdí stav a znehodnotenie sa ukáže trvalým. (Schneiderova a Nejedzchleb, 2010, s. 47)

My sa budeme venovať dvom bodom predmetu štandardu č. 706 a to:

- bod 3. - Všeobecné pravidlá k postupom účtovania o opravných položkách,
- bod 4. - Postup účtovania o opravných položkách.

Opravné položky sa vykazujú podľa § 4 ods. 3 vyhlášky č. 410/2009 v súvahe v stĺpci "Korekcie" a vyjadrujú prechodné zníženie hodnoty majetku. Prechodné zníženie hodnoty majetku sa zobrazuje v účtovníctve účtovných jednotiek priebežne k okamihu

zistenia, najneskôr však k súvahovému dňu s väzbou na inventarizáciu majetku. Za významné sa považuje viac ako 20 % zníženie hodnoty majetku. V prípade, že účtovná jednotka zistí, že dočasné zníženie hodnoty majetku je vyššie alebo nižšie, než je skôr vytvorená opravná položka, upraví výšku opravnej položky. Ak sa týmto zvyšuje výška ocenenia majetku v účtovníctve, vrátane prípadných oprávok, môže účtovná jednotka previesť len zníženie opravnej položky tohto majetku, opravná položka nemôže mať aktívny zostatok. Opodstatnenie tvorby opravných položiek a ich výšku účtovná jednotka zisťuje najneskôr k súvahovému dňu.

Tabuľka č. 9: **Účtovanie tvorby opravných položiek (Vybrané príklady)**

	Text účtovného prípadu	Má dať (MD)	Dal (D)
1.	Tvorba opravnej položky k stavbám, z dôvodu prechodného zníženia hodnoty	556	163
2.	Tvorba opravnej položky k materiálu	556	181
3.	Tvorba opravnej položky ku krátkodobým pohľadávkam z ručenia	556	198

Vlastné spracovanie na základe Českého účtovného štandardu 706

Tabuľka č.10: **Zúčtovanie opravných položiek (vybrané príklady)**

	Text účtovného prípadu	Má dať (MD)	Dal (D)
1.	Zúčtovanie opravnej položky k stavbám, t. j. úplné alebo čiastočné zrušenie opravnej položky, ak sa pri inventarizácii preukáže neopodstatnenosť zníženia ocenenia stavieb, alebo ak došlo k vyradeniu v dôsledku darovania, predaja,...	163	556
2.	Zúčtovanie opravnej položky k materiálu, t. j. úplné alebo čiastočné zrušenie opravnej položky v prípade, ak sa pri inventarizácii preukáže neopodstatnenosť zníženia ocenenia materiálu v prípade predaja alebo úbytku	181	556
3.	Zníženie alebo zrušenie opravnej položky ku krátkodobým pohľadávkam za ručenie	198	556

Vlastné spracovania na základe Českého účtovného štandardu č. 706

O tvorbe a zvýšení opravných položiek sa účtuje na strane Má dať účtu 556 - Tvorba a zúčtovanie opravných položiek so súvzťažným zápisom na stranu Dal príslušného syntetického účtu účtovej skupiny 14 až 19. (tabuľka č. 9)

O znížení a zrušení opravných položiek účtuje obec na stranu Má dať príslušného syntetického účtu účtovej skupiny 14 až 19 so súvzťažným zápisom na stranu Dal syntetického účtu 556 - Tvorba a zúčtovanie opravných položiek, tak ako sa uvádza v tabuľke č. 10. (Český účtovný štandard 706, časť 4, bod 4.2)

Rezervy sú upravené účtovnými predpismi zákona o účtovníctve, zákona o dani z príjmov a zákonom o rezervách. Vysvetľujú, že sa v praxi dajú vytvárať dva druhy rezerv a to účtovné a daňové.

Podľa Struchlíkovej a Komrskovej (2009, s. 153) obecné pre obe skupiny platí, že obce nesmú vytvárať účtovné rezervy, teda rezervy na rizika, ktoré môžu nastať - napríklad rezervy na dôchodky a podobné záväzky, rezervy na daň z príjmov, rezervy na nepredvídateľné živelné pohromy atď., tak ako je to aj v prípade obchodných spoločností.

Ak majú organizačné zložky štátu hospodársku činnosť, územné samosprávne celky a príspevkové organizácie môžu vytvárať zákonné rezervy z činnosti, ktorá je predmetom dane. (Struchlíková a Komrsková, 2009, s. 153)

Vo svojej knihe Schneiderová a Nejezchleb (2010, s. 80) popisujú rozdelenie rezerv na dve skupiny, a to:

- rezervy zákonné - rezervy, ktoré sú tvorené podľa zákona č. 593/1992 Sb.,
- rezervy ostatné.

Tvorba a zvýšenie **rezerv** sa účtuje prostredníctvom príslušného syntetického účtu nákladov. Použitie, zníženie alebo zrušenie rezervy pre nepotrebnosť sa účtuje znovu prostredníctvom príslušného nákladového syntetického účtu. Rezervy nesmú mať aktívny zostatok. (Vyhláška č. 410/2009, § 67)

3.2.2 Úprava nákladov a výnosov, časové rozlíšenie nákladov a výnosov v Českej republike

Metóda časového rozlíšenia nákladov a výnosov sa riadi vyhláškou č. 410/2009 Sb. a podrobne je vysvetlená v paragrafe 69.

Účtovné jednotky náklady (výdaje) a výnosy (príjmy) zachytávajú podľa týchto zásad:

- náklady a výnosy sa účtujú zásadne do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia,
- opravy nákladov alebo výnosov predchádzajúcich účtovných období významného charakteru sa účtujú na položkách nákladov a výnosov, ktorých sa týkajú,
- náhrady vynaložených nákladov predchádzajúcich účtovných období sa zachytávajú do výnosov bežného účtovného obdobia,
- náklady a výdavky, ktoré sa týkajú budúceho účtovného obdobia, je nutné časovo rozlíšiť a to vo forme:

1) náklady budúcich období,

2) výdavky budúcich období,

- výnosy a príjmy, ktoré sa týkajú nasledujúcich účtovných období, je nutné tiež časovo rozlíšiť na:

1) výnosy budúcich období,

2) príjmy budúcich období.

V účtovných prípadoch, ktoré sa časovo rozlišujú, musia byť známe tieto skutočnosti:

- vecné vymedzenie
- výška
- obdobie, ktorého sa týkajú.

Metódu časového rozlíšenia nepoužije účtovná jednotka v prípade, pokiaľ náklady na získanie informácií prevýšia prínosy plynúce z tejto informácie a táto informácia sa nepovažuje za významnú. (Vyhláška č. 410/2009, § 69)

3.2.3 Účtovná závierka obce v Českej republike

Účtovná závierka je súhrn prehľadne usporiadaných informácií, ktoré vytvárajú základ pre orientáciu pre používateľov o finančnej pozícii subjektu, o objeme jeho majetku, zdrojov z ktorých je financovaný, prírastkoch a úbytkoch tohto majetku vrátane pohybu zdrojov jeho krytia, dôvodoch prírastku a úbytku majetku a o toku peňažných prostriedkov.

Reforma účtovníctva v Českej republike sa taktiež dotkla aj účtovnej závierky v obciach. V tabuľke č. 11 je zobrazená zmena, ktorá nastala v štruktúre účtovnej závierky.

Tabuľka č.11: **Nová štruktúra účtovnej závierky**

Stav do 31.12.2009	Stav od 1.1.2010
Súvaha	Súvaha
Výkaz ziskov a strát	Výkaz ziskov a strát
Príloha účtovnej závierky	Príloha účtovnej závierky
	Prehľad o finančných tokoch
	Prehľad o zmenách vlastného kapitálu

Zdroj: Schneiderová, Nejezchleb, 2010, s. 28

Povinnosť zostaviť prehľad o peňažných tokoch a prehľad o zmenách vlastného kapitálu majú vybrané účtovné jednotky podľa § 18 odsek 1 poslednej vety zákona o účtovníctve, ak k súvahovému dňu a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie splní dve kritéria uvedené v § 20 odsek 1 písmeno a. Týmto podmienkami sú:

- viac než 40 000 000 Kč aktív celkom a
- viac než 80 000 000 Kč ročného úhrnu čistého obratu.

Položky súvahy, výkazu ziskov a strát, prehľadu o peňažných tokoch a prehľadu o zmenách vlastného kapitálu sa označujú kombináciou veľkých písmen latinskej abecedy, rímskych čísel, arabských čísel a názvom položky. Účtovná závierka sa zostavuje v peňažných jednotkách českej meny a vykazuje sa v Kč, s presnosťou na dve desatinné miesta. (Vyhláška č. 410/2009 v z. n. p., § 3)

Zákon č. 563/1991 o účtovníctvi definuje v § 18 ods. 2 obsah účtovnej závierky, ktorá musí obsahovať tieto náležitosti:

- meno a priezvisko, obchodnú firmu alebo názov účtovnej jednotky, sídlo alebo bydlisko a miesto podnikania,
- identifikačné číslo osoby, pokiaľ ho má účtovná jednotka pridelené,
- právnu formu účtovnej jednotky,
- predmet podnikania alebo inej činnosti, prípadne účel pre ktorý bola zriadená,
- súvahový deň alebo iný dátum, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka,
- dátum zostavenia účtovnej závierky,

a musí k nej byť pripojený podpisový záznam štatutárneho orgánu účtovnej jednotky alebo podpisový záznam účtovnej jednotky.

Podľa dátumu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka rozlišujeme riadnu, mimoriadnu a priebežnú účtovnú závierku.

Štohl a Březinová (2008, s. 192) dodávajú, že zákon o účtovníctve upravuje tieto druhy účtovných závierok:

- riadna účtovná závierka - zostavujú ju účtovné jednotky k poslednému dňu bežného účtovného obdobia, t. j. k 31. decembru bežného roka,
- mimoriadna účtovná závierka - účtovné jednotky ju zostavujú mimoriadne, napr. ku dňu ukončenia činnosti alebo pri vstupe do likvidácie. Mimoriadnosťou sa tu myslí nie len jej zostavenie v nepravidelných termínoch ale ak si to vyžaduje povaha udalosti aj jej zostavenie podľa odlišných zásad,
- priebežná účtovná závierka - je zostavovaná v priebehu účtovného obdobia aj k inému dátumu než ku konci súvahového dňa. Pri zostavovaní priebežnej účtovnej závierky účtovné jednotky neuzatvárajú účtovné knihy a robia inventarizáciu len pre účely vyjadrenia ocenenia, inak sa nemusí inventarizácia uskutočňovať.

Podľa Duška (2010, s. 52) sa účtovná závierka ďalej delí na:

- účtovná závierka v plnom rozsahu - musí sa zostaviť vždy v akciovej spoločnosti a v účtovnej jednotke, ktoré majú povinnosť auditu,
- účtovná závierka v zjednodušenom rozsahu - môžu ju zostaviť účtovné jednotky, ktoré nemajú povinnosť auditu.

Schvaľovanie účtovnej závierky

Cieľom schvaľovacieho procesu je efektívne posúdiť úplnosť a preukázateľnosť účtovníctva a vyhodnotenie predvídateľných rizík a strát vo vzťahu k vernému a pravdivému obrazu predmetu účtovníctva a finančnej situácie obce. V Českej republike definuje schvaľovanie účtovnej závierky niektorých vybraných účtovných jednotiek vyhláška č. 220/2013.

Obec ako účtovná jednotka zaistí prípravu a predloženie podkladov ku schvaľovaniu účtovnej závierky orgánom, ktoré sú poverené na schvaľovanie účtovnej závierky. Podklady na schvaľovanie účtovnej závierky sú:

- schvaľovaná účtovná závierka,
- správa audítora o overení účtovnej závierky, prípadne ďalšie informácie a správy vypracované audítorom, správa o výsledku finančnej kontroly, prípadne ďalšie

informácie o závažných zisteniach pri výkone verejnoprávnej kontroly a správa o výsledku preskúmania hospodárenia, ak sú tieto dokumenty v súlade s inými právnymi predpismi vypracované,

- inventarizačná správa prípadne ďalšie účtovné záznamy vzťahujúce sa k významným skutočnostiam a
- účtovné záznamy a doplňujúce informácie vyžiadané schvaľovacím orgánom. (Vyhláška č. 220/2013 v znení neskorších predpisov, § 5)

Ak schvaľovací orgán na základe predložených alebo vyžiadaných podkladov nezistí, že schvaľovaná účtovná závierka neposkytuje v rozsahu skutočností posudzovaných podľa § 4 vyhlášky č. 220/2013 verný a pravdivý obraz predmetu účtovníctva a finančnej situácie účtovnej jednotky, tuto účtovnú závierku schváli. Schvaľovací orgán nemôže schváliť len časť účtovnej závierky. (Vyhláška č. 220/2013, predpisov § 6)

Účtovná závierka nemusí byť schválená v prípadoch:

- ak schvaľovaná účtovná závierka neposkytuje rozsah posudzovaných požiadaviek na verný a pravdivý obraz predmetu účtovníctva,
- ak orgánu schvaľovania neboli predložené všetky významné podklady alebo podklady, ktoré si vyžiadal.

Účtovná závierka je podľa § 28 Vyhlášky č. 220/2013 schvaľovaná najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa, ku ktorému sa účtovná závierka zostavuje. Lehota na schválenie pri mimoriadnej účtovnej závierke sa skracuje o dva mesiace.

Súvaha

Súhrnný prehľad o stave majetku, a to z pohľadu jeho druhov a zdrojov krytia (z hľadiska vlastníctva) k danému okamihu (k súvahovému dňu) je podstata súvahy. (Březinová a Štohl, 2008, s. 82)

V tabuľke č. 12 je znázornené vykazovanie súvahových položiek. V prvom stĺpci sa pri jednotlivých položkách súvahy uvádzajú informácie o ich stave ku dňu, ku ktorému sa zostavuje priebežná účtovná závierka, alebo ku dňu, ku ktorému sa zostavuje riadna účtovná závierka za bežné účtovné obdobie neupravená o výšku oprávok a opravných položiek - brutto hodnota.

V druhom stĺpci aktív sa pri jednotlivých položkách súvahy uvádzajú informácie o výške oprávok a opravných položiek, ktoré sa vzťahujú k danej položke a to vždy s kladným znamienkom - korekcia.

Vo štvrtom stĺpci aktív sa pri jednotlivých položkách súvahy uvádzajú informácie o ich stave k súvahovému dňu minulého účtovného obdobia. (Vyhláška č. 410/2009 v z. n. p., § 4)

Tabuľka č. 12: **Vykazovanie súvahových položiek na strane aktív**

Bežné účtovné obdobie			Minulé účtovné obdobie
Brutto	Korekcia	Netto	

Zdroj: spracované podľa Vyhlášky č. 410/2009 v z. n. p., Príloha č. 1

Výkaz ziskov a strát

Porovnaním nákladov a výnosov možno získať informácie o docielenom výsledku hospodárenia za dané účtovné obdobie. Táto informácia je však nedostatočná, pretože je nutné poznať ako sa výsledok hospodárenia vytváral, čo malo vplyv na jeho tvorbu, v akých činnostiach sa vytváral, ktoré výkony mali vplyv na jeho výšku atď. Nestačí poznať teda len stav výsledku hospodárenia. Vytvára sa účtovný výkaz, v ktorom možno sledovať túto súvahovú položku z pohľadu pohybu, toku. (Březinová, Štohl, 2008, s. 87)

Podľa vyhlášky č. 410/2009 sa vo výkaze ziskov a strát vykazujú konečné zostatky syntetických účtov nákladov a výnosov a výsledok hospodárenia pred zdanením a po zdanení za účtovnú jednotku v okamihu zostavenia priebežnej účtovnej závierky alebo k súvahovému dňu, a to v stave za:

1. bežné účtovné obdobie v dvoch stĺpcoch:
 - a) za hlavnú činnosť účtovnej jednotky a
 - b) za hospodársku činnosť účtovnej jednotky,
2. za minulé účtovné obdobie v dvoch stĺpcoch:
 - a) za hlavnú činnosť účtovnej jednotky a
 - b) za hospodársku činnosť účtovnej jednotky. (Vyhláška č. 410/2009 v z. n. p., § 5)

Hlavnú činnosť predstavujú všetky činnosti, pre ktoré bola účtovná jednotka vytvorená. Hospodárska činnosť je vo Vyhláške č. 410/2009 v znení neskorších predpisov definovaná ako činnosť stanovená iným právnym predpisom, alebo činnosť stanovená

zriaďovateľom v zriaďovacej liste, napríklad doplnková, vedľajšia, podnikateľská či iná činnosť. (Vyhláška č. 410/2009 v z. n. p., § 5)

Hodnoty položiek výkazu ziskov a strát sa vykazujú podľa končených zostatkov zistených na jednotlivých syntetických účtoch, a to buď s kladným alebo záporným znamienkom. Hodnota položky *Výsledok hospodárenia pred zdanením* sa vyказuje s kladným znamienkom v prípade, ak hodnota položky *Výnosy celkom* je vyššia než súčet položiek *Náklady z činnosti*, *Finančné náklady*, *Náklady na transfery* a *Náklady zo zdieľaných daní a poplatkov*. A naopak hodnota položky *Výsledok hospodárenia pred zdanením* je vykázaná so záporným znamienkom, ak hodnota položky *Výnosy celkom* je nižšia než súčet položiek *Nákladov*. (Vyhláška č. 410/2009 v z. n. p., § 5)

Hlavička tabuľky pri vykazovaní položiek vo výkaze ziskov a strát je znázornená v tabuľke č. 13.

Tabuľka č. 13: **Vykazovanie položiek vo Výkaze ziskov a strát**

Číslo položky	Názov položky	Syntetický účet	Bežné obdobie		Minulé obdobie	
			Hlavná činnosť	Hospodárska činnosť	Hlavná činnosť	Hospodárska činnosť

Zdroj: spracované podľa Vyhlášky č. 410/2009 v z. n. p., Príloha č. 2

Príloha

Rovnocennou zložkou účtovnej závierky je príloha, ktorá obsahuje doplňujúce údaje a komentáre k výkazom a ďalšie významné informácie, ktoré sú užitočné a potrebné pre používateľov účtovnej závierky. (Březinová, Štohl, 2008, s. 110)

Príloha vysvetľuje a dopĺňa informácie obsiahnuté v ostatných častiach účtovnej závierky. Usporiadanie a označenie položiek prílohy stanovuje § 45 a záväzný vzor tabuľkovej časti prílohy je stanovený v prílohe č. 5 k vyhláške č. 410/2009.

Podľa Březinovej a Štohla (2008, s. 110) by mala príloha obsahovať nasledujúce informácie:

1. všeobecné údaje:
 - a) identifikačné údaje,
 - b) údaje o postavení účtovnej jednotky,
 - c) údaje o zamestnancoch,

2. používané účtovné metódy, všeobecné účtovné zásady a spôsoby oceňovania,
3. doplňujúce informácie k súvahe a výkazu ziskov a strát,
4. informácie, ktoré nie sú v súvahe a výkaze ziskov a strát.

Prehľad o finančných tokoch a prehľad o zmenách vlastného kapitálu

Účtovníctvo v Českej republike prešlo v roku 2010 reformou, ktorá ovplyvnila aj obce. Od 1. 1. 2010 má obec povinnosť po splnení podmienok zostavovať prehľad o peňažných tokoch aj prehľad o zmenách vlastného kapitálu.

Prehľad o peňažných tokoch je rozpisom vybraných položiek aktív a pasív a podáva informácie o prírastkoch a úbytkoch peňažných prostriedkov za účtovné obdobie. Usporiadanie a označovanie položiek prehľadu o peňažných tokoch a jeho záväzný vzor stanovuje príloha č. 3 vo vyhláške č. 410/2009. Pri jednotlivých položkách prehľadu o peňažných tokoch sa uvádzajú informácie o ich stave ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka za bežné účtovné obdobie. (Vyhláška č. 410/2009 v z. n. p., § 6)

Prehľad o zmenách vlastného kapitálu podáva informácie o zvýšení alebo znížení jednotlivých zložiek vlastného kapitálu medzi dvoma súvahovými dňami. Zostavuje sa za bežné účtovné obdobie s uvedením porovnateľných údajov za minulé obdobie. Usporiadanie a označovanie položiek prehľadu o zmenách vlastného kapitálu a jeho záväzný vzor a záväzný vzor tabuľkových častí prílohy stanovuje príloha č. 5 k vyhláške 410/2009. (Vyhláška č. 410/2009 v z. n. p., § 7)

3.2.3.1 Poskytovanie, zverejňovanie a dostupnosť účtovnej závierky v Českej republike

V Českej republike majú účtovné jednotky povinnosť zverejňovať svoju účtovnú závierku do Zbierky listín Registrovaného súdu. (Zákon č. 563/1991 v z. n. p., Zákon č. 304/2013) Účtovná závierka je zverejňovaná v rozsahu v akom bola zostavená a alebo ak je povinnosť mať overenú účtovnú závierku, zverejňuje sa v rozsahu a znení, v ktorom bola overená. Účtovné jednotky, ktoré majú povinnosť mať overenú účtovnú závierku audítorom, zverejňujú účtovnú závierku po jej overení audítorom a po schválení k tomu príslušným orgánom (zastupiteľstvom obce) podľa ostatných právnych predpisov do 30 dní od splnenia oboch podmienok, najneskôr však do 12 mesiacov od súvahového dňa

zverejňovanej účtovnej závierky bez ohľadu na to, či boli splnené podmienky. (Zákon č. 563/1991 v z. n. p., § 21a)

3.2.4. Záverečný účet v Českej republike

Po skončení kalendárneho roku sa údaje o ročnom hospodárení územného samosprávneho celku a vzťahov obcí súhrnne spracovávajú do záverečného účtu. V záverečnom účte sú obsiahnuté údaje o plnení rozpočtu príjmov a výdavkov v plnom členení podľa rozpočtovej skladby, údaje o hospodárení s majetkom a o ďalších finančných operáciách, vrátane tvorby a použitia fondov v tak podrobnom členení a obsahu, aby bolo možné zhodnotiť finančné hospodárenie územného samosprávneho celku. (Zákon č. 250/2000 v z. n. p., § 17)

3.2.5 Výročná správa v Českej republike

Účtovná jednotka, ktorá má povinnosť mať overenú účtovnú závierku audítorom vyhotovuje výročnú správu. Prostredníctvom verejnej správy účtovná jednotka informuje o svojej finančnej situácii, podnikateľskej činnosti a výsledkoch hospodárenia za obdobie, za ktoré je zostavovaná a o vyhlídkach budúceho vývoja finančnej situácie.

Obsahom výročnej správy v Českej republike sú:

- všeobecné informácie o účtovnej jednotke,
- účtovná závierka a
- správa audítora.

Zákon o účtovníctve vymedzuje obsah minimálnych informácií vo výročnej správe, a to:

- o udalostiach, ktoré nastali po súvahovom dni do dňa, kedy bola zostavená výročná správa a sú významné,
- o predpokladanom rozvoji a plánoch účtovnej jednotky,
- o aktivitách v oblasti výskumu a vývoja,
- o intervenciách v oblasti životného prostredia a pracovnoprávných vzťahov,
- o získaní vlastných akcií alebo podielov,
- o organizačných zložkách v zahraničí,
- požadované podľa osobitých právnych predpisov. (Zákon č. 536/1991 v z. n. p., § 21)

Výročná správa je v platnom znení zverejňovaná na základe zákona č. 304/2013 Sb., o verejných rejstříkoch právnických a fyzických osob a o evidencii svěřenských fondů § 66. Účtovná závierka a výročná správa sú zverejňované po ich overení audítorom v lehote do 30 dní od splnenia uvedenej podmienky, avšak najneskôr do konca bezprostredne nasledujúceho účtovného obdobia. Doba archivácie výročnej správy v Českej republike je 10 rokov.

3.2.6 Audit v Českej republike

Overovanie účtovnej závierky územných samosprávnych celkov sa uskutočňuje podľa zákona č. 420/2004 o preskúvaní hospodárenia územných samosprávnych celkov a dobrovoľných záväzkov obcí.

Podľa zákona o obciach (Zákon č. 128/2000 v z. n. p., § 42), obec požiada o preskúmanie hospodárenia za uplynulý kalendárni rok príslušný krajský úrad, alebo požiada o preskúmanie audítora. Náklady na preskúmanie hospodárenia obce audítorom hradí obec zo svojich rozpočtových prostriedkov.

Podľa vyššie uvedeného zákona sú predmetom preskúmania audítorom údaje o ročnom hospodárení územného celku, tvoriaci súčasť záverečného účtu a to:

- plnenie príjmov a výdavkov rozpočtu, vrátane peňažných operácií týkajúcich sa rozpočtových prostriedkov,
- finančné operácie, týkajúce sa tvorby a použitia peňažných fondov,
- náklady a výnosy podnikateľskej činnosti územného celku,
- nakladanie a hospodárenie s majetkom vo vlastníctve územného celku,
- stav pohľadávok a záväzkov a nákladov s nimi, atď. (Zákon č. 420/2004 v z. n. p., § 2)

Predmet preskúmania sa overuje z hľadiska:

- dodržiavania povinností stanovených zvláštnymi právnymi predpismi, hlavne predpisy o finančnom hospodárení územných celkov, o hospodárení s ich majetkom, o účtovníctve a o odmeňovaní,
- súladu hospodárenia s finančnými prostriedkami v porovnaní s rozpočtom,
- dodržiavanie účelu poskytnutej dotácie alebo návratnej finančnej výpomoci,
- vecné a formálne správnosti dokladov o preskúmaných operáciách. (Zákon č. 420/2004 v z. n. p., § 3)

3.2.7 Spoločné východiská v úprave účtovníctva obcí v Slovenskej a v Českej republike

Slovenská a Česká republika sa spoločne vyvíjali ako spoločný štát Československo do roku 1993, z čoho vyplýva, že tieto dve krajiny majú veľa spoločných znakov. Verejná správa, a teda ja obce, boli od roku 1993 ovplyvňované rôznymi reformami. Obec ako súčasť samosprávnych celkov je v Slovenskej republike v súčasnosti upravovaná zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. V Českej republike obce definuje zákon č. 128/2000 Zb. o obcích ve znění pozdějších předpisů. Zákony o obciach aj v Slovenskej aj v Českej republike hovorí o tom, že obce sú samostatným územným samosprávnym celkom a ich primárnou úlohou je starať sa o blaho občanov a rozvoj územia. Všetky obce hospodária s majetkom, ktorý vlastnia a základom hospodárenia je rozpočet. Rozpočet predstavuje finančný plán, ktorý riadi finančné operácie. Rozpočet obcí je zostavovaný na jedno rozpočtové obdobie v oboch krajinách.

Ako sa účtovníctvo vyvíjalo tak aj obce postupne prešli z peňažného princípu ku aktuálnemu. Proces národnej harmonizácie spolu s Medzinárodnými účtovnými štandardmi pre verejný sektor je charakteristický pre obce v oboch krajinách. Tento proces priniesol na Slovensku významné zmeny od 1.1.2008, zatiaľ čo v Českej republike došlo k podstatným zmenám až v roku 2010.

3.2.8 Spoločné znaky účtovníctva obcí v Slovenskej republike a v Českej republike

Slovenská a Česká republika sa pri účtovaní riadia svojimi zákonmi o účtovníctve, opatreniami a vyhláškami ministerstiev financií. V oboch krajinách sa účtuje na základe rámcovej účtovej osnovy platnej pre obce, táto povinnosť vyplýva zo zákonov o účtovníctve. Každá účtovná jednotka si zostaví svoj účtový rozvrh. V rámcových účtovných osnovách platných pre obce je veľa spoločných znakov, ako napríklad účtové osnovy platné pre obce sú v oboch krajinách rozdelené trojstupňovo na účtové triedy, účtové skupiny a účty.

Rezervy sa v oboch porovnávaných krajinách delia rovnako, a to na zákonné a ostatné rezervy, ktoré nesmú mať aktívny zostatok.

Obce v oboch krajinách na konci účtovného obdobia zostavujú účtovnú závierku ako prehľad o ich finančnej situácii a tiež obce v oboch krajinách majú povinnosť overiť

účtovnú závierku. A keďže v oboch krajinách obciam overuje účtovnú závierku audítor, podľa zákonov o účtovníctve majú povinnosť zostavovať taktiež výročnú správu, prostredníctvom ktorej účtovné jednotky informujú o svojej finančnej situácii. Obsahom výročnej správy sú v oboch krajinách:

- všeobecné informácie o účtovnej jednotke,
- účtovná závierka a
- správa audítora.

3.2.9 Rozdiely v účtovníctve obcí v Slovenskej republike a v Českej republike

Prvým rozdielom v účtovníctve obcí v porovnávaných krajinách je kde sa nachádza povinnosť viesť účtovníctvo. Zatiaľ čo v Slovenskej republike ukladá obciam povinnosť viesť účtovníctvo zákon o účtovníctve, v Českej republike je táto povinnosť definovaná v zákone o rozpočtových pravidlách. Obce v Českej republike vedú účtovníctvo aj podľa českých účtovných štandardov, pričom sa každý štandard venuje určitým oblastiam z účtovníctva ako napríklad opravným položkám, rezervám, odpisom dlhodobého majetku, na rozdiel od slovenských obcí, ktoré majú k dispozícii všetko v postupoch účtovania.

Nová rámcová účtová osnova platná pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky platí v Slovenskej republike od roku 2008. V Českej republike platí táto osnova od roku 2010 a na jej základe došlo k podstatným zmenám účtovania nákladov a výnosov.

V RÚO platných pre obce v oboch porovnávaných krajinách je viacero rozdielov. Prvým rozdielom sú účty opravných položiek, zatiaľ čo v RÚO pre obce v SR sa nachádzajú v príslušnej účtovej skupine, v ČR sú všetky účty opravných položiek v jednej účtovej skupine zoradené podľa oblastí ku ktorým patria.

2. účtová trieda je v podstate podobná, rozdiel je len v číselnom označení jednotlivých účtov.

V účtovej triede 3 sa nachádza rozdiel napríklad v účtovej skupine 33, kde naše obce účtujú sociálne a zdravotné poistenie spolu na účte 336 - *Zúčtovanie s orgánmi sociálneho poistenia a zdravotného poistenia*, pričom české obce tieto záväzky voči zdravotnej a sociálnej poisťovni účtujú na samostatných účtoch 336 - *Sociálne zabezpečenie*, 337 - *Zdravotné poistenie* a 338 - *Dôchodkové sporenie*.

Další rozdiel nájdeme v 4. účtovej triede, v účtovníctve slovenských obcí sa nepoužívajú účty vlastného imania a účtovníctvo českých obcí naopak používa účet 401 -

Imanie účtovnej jednotky. Obce ako účtovné jednoty v Českej republike majú v 4. účtovej triede účty ako 405 - *Kurzové rozdiely* alebo 408 - *Opravy predchádzajúcich účtovných období*, ktoré sa v 4. účtovej triede RÚO platnej pre slovenské obce vôbec nenachádzajú.

Najväčším rozdielom v 5. a 6. účtovej triede je, že v slovenskom účtovníctve účtovné jednotky, či už obce alebo podnikatelia účtujú zmenu stavu vnútroorganizačných zásob do výnosov, v Českej republike je to však naopak a tieto operácie sa účtujú do nákladov.

7. účtová trieda je na Slovensku tvorená uzávierkovými a podsúvahovými účtami, nachádzajú sa tu napríklad účty 701 - *Začiatkový účet súvahový* alebo 702 - *Konečný účet súvahový*. Tieto účty sa v Českej republike účtujú v účtovej triede 4 a konkrétne na účtoch 491 - *Začiatkový účet súvahový* a 492 - *Konečný účet súvahový*. Slovenský účet 710 - *Účet výsledku hospodárenia* sa v českom účtovníctve označuje a nazýva 493 - *Výsledok hospodárenia v bežnom účtovnom období*.

V slovenskom účtovníctve sa v RÚO platnej pre obce nachádza účtová trieda 8 - 9, na ktorej sa účtuje o vnútroorganizačnom účtovníctve. V českej RÚO pre obce sa o tomto účtovníctve účtuje v 7. a 8. účtovej triede a 9. účtová trieda je tvorená podsúvahovými účtami.

Pri tvorbe a zúčtovaní opravných položiek v Českej a Slovenskej republike sú taktiež rozdiely. Slovenské účtovníctvo obcí rozlišuje tvorbu opravných položiek na zákonné opravné položky z prevádzkovej činnosti, ostatné opravné položky z prevádzkovej činnosti a ostatné opravné položky z finančnej činnosti atď. Každá táto tvorba sa zaúčtuje do nákladov na rozličných účtoch, pričom v účtovníctve českých obcí sa účtuje tvorba opravných položiek len na jednom nákladovom účte.

Zúčtovanie alebo zrušenie opravných položiek je v Slovenských obciach účtované rozdielne vzhľadom na to o akú položku sa jedná. Opravné položky k dlhodobému hmotnému majetku, opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku, zákonné opravné položky k pohľadávkam a ostatné opravné položky k pohľadávkam sa zúčtujú do výnosov na príslušné účty 657 - *Zúčtovanie zákonných opravných položiek z prevádzkovej činnosti*, 658 - *Zúčtovanie ostatných opravných položiek z prevádzkovej činnosti* a 659 - *Zúčtovanie opravných položiek z finančnej činnosti*.

Zrušenie rezerv je účtovaný v oboch porovnávaných krajinách rozdielny. Zatiaľ čo v slovenských obciach sa zrušenie rezerv účtuje na príslušný výnosový účet, v českých obciach sa rezervy rušia opačným zápisom ako tvorba na príslušný nákladový účet.

V oboch krajinách sú rovnaké postupy účtovania výnosov, nákladov a zisťovania výsledku hospodárenia, avšak viacej syntetických účtov výnosov pre účtovanie príjmov z

daní v České republice je výhodou, potom nie je potrebná podrobnejšia analytická evidencia a dá sa priamo z výkazu ziskov a strát vyčítať informácie o konkrétnych výnosoch daní.

Medzi Českým a Slovenským účtovníctvom sú rozdiely aj v účtovnej závierke. Slovenské obce zostavujú účtovnú závierku na základe zákona o účtovníctve, ktorý stanovuje, že účtovná závierka sa skladá z častí: súvaha, výkaz ziskov a strát a poznámky. České obce majú povinnosť zostaviť účtovnú závierku ukotvenú v českom zákone o účtovníctve. Vyhláška č. 410/2009, ktorou sa prevádzajú niektoré ustanovenia zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky hovorí o tom, že účtovná závierka obce obsahuje tieto súčasti:

- súvaha,
- výkaz ziskov a strát,
- príloha,
- výkaz o peňažných tokoch a
- výkaz o zmenách vlastného kapitálu.

Výkaz o peňažných tokoch a výkaz o zmenách vlastného kapitálu ako súčasť účtovnej závierky obce na Slovensku nie je. Tieto výkazy sú súčasťou výročnej správy.

Rozdiel medzi Slovenskom a Českom je aj vo zverejňovaní účtovnej závierky. Zatiaľ čo účtovné jednotky v Slovenskej republike zverejňujú účtovnú závierku do Registra účtovných závierok prostredníctvom daňového úradu, české účtovné jednotky zverejňujú svoju účtovnú závierku prostredníctvom registrovaného súdu do Zbierky listín.

Tabuľka č. 14: **Rozdiely medzi Slovenskou a Českou republikou**

Atribúty	Slovenská republika	Česká republika
Povinnosť viesť účtovníctvo	Zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov	Zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) ve znění pozdějších předpisů
Platnosť novej rámcovej účtovej osnovy:	2008	2010
Opravné položky v rámcovej účtovej osnove:	Každá opravná položka v príslušnej účtovej skupine podľa druhu OP	Pre opravné položky je vytvorená samostatná účtová skupina

Účtovanie o tvorbe opravnej položky:	Tvorba OP podľa druhu (zákonné OP z prevádzkovej činnosti, ostatné OP z prevádzkovej činnosti, ostatné OP z finančnej činnosti) na rozdielne príslušné nákladové účty	Tvorba všetkých OP len na jednom nákladovom účte
Zúčtovanie alebo zrušenie opravnej položky:	Rozdielne vzhľadom na položku o akú sa jedná zaúčtované do výnosov	Zúčtovanie alebo zrušenie sa účtuje opačným zápisom na jednom nákladovom účte
Zrušenie rezervy:	Na príslušný výnosový účet	Na príslušný nákladový účet
Účtovanie o výnosoch, nákladoch a zisťovanie výsledku hospodárenia:	Nutná podrobnejšia analýza	Viac syntetických účtov - dá sa priamo z výkazu ziskov a strát vyčítať informácia o konkrétnych výnosoch
Súčasti účtovnej závierky:	• súvaha • výkaz ziskov a strát • poznámky	• súvaha • výkaz ziskov a strát • poznámky • výkaz o finančných tokoch • výkaz o zmenách vlastného kapitálu
Miesto zverejňovania účtovnej závierky:	Register účtovných závierok	Zbierka listín

Záver

Svoje miesto vo vývoji účtovníctva má už od dávnej minulosti účtovníctvo obcí. Mnoho spoločných znakov malo aj má účtovníctvo obcí s účtovníctvom iných subjektov, no zahŕňa aj svoje osobitosti, ktoré súvisia s dobou alebo krajinou v ktorej sa vyvíjalo. Samostatné postavenie obce v štáte a úroveň vývoja účtovníctva štátu odrážajú osobitosti jej účtovníctva. Rok 2008 je dobou, v ktorej sa uskutočnili kvalitatívne zmeny v účtovníctve. Týmto zmenám sa nevyhlo ani účtovníctvo obcí a vyšších územných celkov, kde sa začal proces harmonizácie právnej úpravy s Medzinárodnými účtovnými štandardmi pre verejný sektor. Pre každú krajinu to bolo v iných rokoch. Zatiaľ čo obce Slovenskej republiky prešli k harmonizácii v roku 2008, proces harmonizácie účtovníctva obcí Českej republiky nastúpil o dva roky neskôr a teda v roku 2010.

Osobitosť postavenia obce v Slovenskej republike je tvorená využívaním rozpočtovej sústavy. Ako právnická osoba obec hospodári samostatne so svojím vlastným majetkom. Osobitný prístup k vedeniu účtovníctva vyplýva z postavenia obce v rozpočtovej sústave. Obec hospodári na základe rozpočtu, ktorý je tvorený vlastnými zdrojmi, dotáciami a inými zdrojmi, ktoré sú obci poskytnuté.

Na základe preštudovanej odbornej literatúry, zákonov a internetu sme vypracovali diplomovú prácu cieľom ktorej bolo skúmanie účtovníctva obcí v kontexte právnej úpravy účtovníctva vrátane účtovnej závierky platnej v súčasnosti v Slovenskej republike a na skúmanie účtovníctva obcí v Českej republike. Naším zámerom bolo vymedziť spoločné znaky, rozdiely a osobitosti medzi týmito dvoma krajinami.

Diplomovú prácu sme rozdelili do 3 kapitol v súlade s našimi cieľmi.

Prvá časť záverečnej práce je tvorená teoretickými poznatkami o obciach v Slovenskej republike. Priblížili sme si jej účtovníctvo, jeho oblasti ako sú tvorba a zúčtovanie opravných položiek, tvorba a zúčtovanie rezerv a časové rozlíšenie nákladov a výnosov. V závere prevej kapitoly sme sa oboznámili s účtovnou závierkou obce v Slovenskej republike a s auditom účtovnej závierky a ďalších skutočností v obci

Charakteristika obce a jej účtovníctva v Českej republike bola obsahom tretej kapitoly. Vymedzili sme si vybrané oblasti, účtovnú závierku a audit. V tejto časti práce sme analyzovali spoločné znaky účtovníctva u nás a v Českej republike, zistili sme, že aj keď sa účtovníctvo týchto dvoch krajín v minulosti vyvíjalo spoločne vyskytujú sa v ňom

určité rozdiely. Samozrejme účtovníctvo týchto dvoch krajín má veľa spoločných znakov. Obce v oboch porovnávaných krajinách vedú účtovníctvo na základe zákona o účtovníctve, pričom Ministerstvá financií v oboch krajinách vydávajú usmernenia, vyhlášky, opatrenia pre podrobné podmienky k vedeniu účtovníctva. Rozdiely sú napríklad pri účtovaní opravných položiek v českých obciach sa účtujú opravné položky len na jednom nákladovom účte, zatiaľ čo slovenské účtovníctvo obcí delí opravné položky podľa činnosti, ktoré sú v nákladoch delené do rôznych účtovných skupín. Zrušenie rezerv je tiež rozdielne v porovnávaných krajinách - slovenské obce rušia rezervy na príslušnom výnosovom účte, české obce naopak rušia rezervy na príslušnom nákladovom účte. Rozdiely medzi českým a slovenským účtovníctvom obcí nájdeme aj v oblasti účtovnej závierky. Na základe zákona o účtovníctve v SR je obsahom účtovnej závierky súvaha, výkaz ziskov a strát a poznámky. V Českej republike je obsah účtovnej závierky definovaný vo vyhláške č. 410/2009. Súčasťou účtovnej závierky je teda okrem súvahy, výkazu ziskov a strát a poznámok aj výkaz o peňažných tokoch a výkaz o zmenách vlastného kapitálu. V Českej republike majú povinnosť obce mať schválenú účtovnú závierku podľa vyhlášky č. 220/2013 o požadavcích na schvalování účetní závěrek některých vybraných účetních jednotek, slovenským obciam to nariaďuje zákon o účtovníctve.

Zoznam bibliografických údajov

1. Tlačené knihy, monografie, vedecko-kvalifikačné práce

- BŘEZINOVÁ, Hana - ŠTOHL, Pavel. *Účetní závěrka výklad a praktické příklady*. 1. vyd. Znojmo: Vzdělávací středisko Ing. Pavel Štohl, 2008. 126 s. ISBN 978-80-903914-6-8
- DUŠEK, Jiří. *Účetní uzávěrka a závěrka v přehledech*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 280 s. ISBN 978-80-247-3202-2
- FABIAN, Štefan. *Rozpočtovníctvo a účtovníctvo verejnej správy, obcí, vyšších územných celkov a nimi zriadených rozpočtových a príspevkových organizácií*. 1. vyd. Bratislava: Súvaha, 2005. 78 s. ISBN 80-88727-92-8
- KOVALČÍKOVÁ, Antónia - KORDOŠOVÁ, Alena. *Účtovníctvo obcí*. 2. preprac. vyd. Bratislava: EKONÓM, 2014. 175 s. ISBN 978-80-225-3845-2
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionu*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 304 s. ISBN 978-80-24727-899
- SCHNEIDEROVÁ, Ivana - NEJEZCHLEB, Zdeněk. *Účetní reforma a ÚSC 2010*. 1. vyd. Praha: Acha obec účtuje, 2010. 364 s.. ISBN 978-80-254-6862-3
- STUHLÍKOVÁ Helena - KOMRSKOVÁ, Sofia. *Zdaňování neziskových organizací: zejména příspěvkových organizací, krajů, obcí, občanských sdružení, nadací veřejných vysokých škol, veřejných výzkumných institucí a obecně prospěšných společností: s příklady z praxe snadno a rychle*. 7. vyd, Olomouc: Ang, 2009. 343 s. ISBN 987-80-7263-510-8
- URBANOVÁ, Terézia. *Účtovné súvzťažnosti v samospráve od 1. 1. 2018*. Senica: Tlačiareň Durlák, 2018. ISBN 978-80-89158-36-2

2. Články v tlačenom časopise

- JAKUBÍKOVÁ, Hana. Rozpočtové hospodárenia a účtovníctvo obce a rozpočtovej organizácie. In: *ÚČTOVNÍCTVO ROPO A OBCÍ V PRAXI*. Bratislava: WoltersKluwer, 2018, roč. 13, č. 7-8, ISSN 1337-0197
- MACHÁČOVÁ, Tatiana. Audit v samospráve. I. časť - Aktíva. In: *ÚČTOVNÍCTVO ROPO A OBCÍ V PRAXI*. Bratislava: WoltersKluwer, 2019 roč. 14, č. 3, ISSN 1337-0197
- URBANOVÁ, Terézia. Poznámky k účtovnej závierke za rok 2017. In: *ÚČTOVNÍCTVO ROPO A OBCÍ V PRAXI*. Bratislava: WoltersKluwer, 2018, roč. 13, č. 4, ISSN 1337-0197

3. Zákony a opatrenia

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích ve znění pozdějších předpisů

Dostupný na internete:

<<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>>

Zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí

Dostupný na internete:

<<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/138/>>

Zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) ve znění pozdějších předpisů

Dostupný na internete:

<<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218>>

Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Dostupný na internete:

<<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>>

Zákon č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

Dostupný na internete:

<<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-304>>

Zákon č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

Dostupný na internete:

<<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1990/369/20200501>>

Zákon č. 420/2004 Sb. o přezkoumávání hospodáření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí ve znění pozdějších předpisů

Dostupný na internete:

<<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-420>>

Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

Dostupný na internete:

<<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/431/20200101>>

Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví ve znění pozdějších předpisů

Dostupný na internete:

<<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>>

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Dostupný na internete:

<<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/583/20190101>>

Metodické usmernenie č. MF/019605/2017-352, B1

Dostupné na internete:

<<https://www.mfsr.sk/sk/financie/statne-vykaznictvo/legislativa/postupy-uctovania-ro-po-obci-vuc-statnych-fondov/>>

Opatrenie MF SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnovy pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov

Dostupné na internete:

<<https://www.mfsr.sk/sk/financie/statne-vykaznictvo/legislativa/postupy-uctovania-ro-po-obci-vuc-statnych-fondov/>>

Opatrenie MF SR č. MF/25755/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovej závierky, termíny a miesto predkladania účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov

Dostupné na internete:

<<https://www.mfsr.sk/sk/financie/statne-vykaznictvo/legislativa/postupy-uctovania-ro-po-obci-vuc-statnych-fondov/>>

Opatrenie MF SR č. MF/27526/2008-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o metódach a postupoch konsolidácie vo verejnej správe a podrobnosti o usporiadaní a označovaní položiek konsolidovanej účtovnej závierky vo verejnej správe v znení neskorších predpisov

Dostupné na internete:

<<https://www.mfsr.sk/sk/financie/statne-vykaznictvo/legislativa/postupy-uctovania-ro-po-obci-vuc-statnych-fondov/>>

Opatrenia MF SR z 5. decembra 2007 č. MF/25775/2007-31

Dostupné na internete:

<<https://www.mfsr.sk/sk/financie/statne-vykaznictvo/legislativa/postupy-uctovania-ro-po-obci-vuc-statnych-fondov/>>

Vyhláška č. 410/2009, ktorouseprovádějíněkterá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vezněnípozdějšíhpředpisů, pro některé vybrané účetní jednotky

Dostupná na internete:

<<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-410>>

Vyhláška č. 220/2013 o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek

Dostupná na internete:

<<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-220>>

Ústava České republiky

Dostupná na internete:

<<https://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>>

Český účetní standard 706

Dostupný na internete:

<<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetni-reforma-verejnych-financi-ucetnic/pravni-predpisy/ceske-ucetni-standardy-pro-ucetnictvi-st/2016/ceske-ucetni-standardy-c-701-az-c-710-pr-23618>>

Prílohy

Príloha č. 1 - Rámcová účtová osnova platná pre obce v SR

RÁMCOVÁ ÚČTOVÁ OSNOVA PRE ROZPOČTOVÉ ORGANIZÁCIE, PRÍSPEVKOVÉ ORGANIZÁCIE, ŠTÁTNE FONDY, OBCE A VYŠŠIE ÚZEMNÉ CELKY

Účtová trieda 0 – Dlhodobý majetok

1 – Dlhodobý nehmotný majetok
12 – Aktivované náklady na vývoj
13 – Softvér
14 – Oceniteľné práva
18 – Drobný dlhodobý nehmotný majetok
19 – Ostatný dlhodobý nehmotný majetok
2 – Dlhodobý hmotný majetok odpisovaný
21 – Stavby
22 – Samostatné hmotné veci a súbory hmotných vecí
23 – Dopravné prostriedky
25 – Pestovateľské celky trvalých porastov
26 – Základné stádo a ťažné zvieratá
28 – Drobný dlhodobý hmotný majetok
29 – Ostatný dlhodobý hmotný majetok
3 – Dlhodobý hmotný majetok neodpisovaný
31 – Pozemky
32 – Umelecké diela a zbierky
33 – Predmety z drahých kovov
4 – Obstaranie dlhodobého majetku
41 – Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku
42 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku
43 – Obstaranie dlhodobého finančného majetku
5 – Poskytnuté preddavky na dlhodobý nehmotný majetok a dlhodobý hmotný majetok
51 – Poskytnuté preddavky na dlhodobý nehmotný majetok
52 – Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok
6 – Dlhodobý finančný majetok
61 – Podielové cenné papiere a podiely v dcérskej životnej jednotke
62 – Podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti podstatným vplyvom
63 – Realizovateľné cenné papiere
65 – Dlhové cenné papiere držané do splatnosti
66 – Pôžičky účtovnej jednotke v konsolidovanom celku
67 – Ostatné pôžičky
69 – Ostatný dlhodobý finančný majetok
7 – Oprávky k dlhodobému nehmotnému majetku
72 – Oprávky k aktivovaným nákladom na vývoj
73 – Oprávky k softvéru
74 – Oprávky k oceniteľným právam
78 – Oprávky k drobnému dlhodobému nehmotnému majetku
79 – Oprávky k ostatnému dlhodobému nehmotnému majetku
8 – Oprávky k dlhodobému hmotnému majetku
81 – Oprávky k stavbám
82 – Oprávky k samostatným hmotným veciam súborm hmotných vecí
83 – Oprávky k dopravným prostriedkom
85 – Oprávky k pestovateľským celkom trvalých porastov
86 – Oprávky k základnému stádu a ťažným zvieratám
88 – Oprávky k drobnému dlhodobému hmotnému majetku
89 – Oprávky k ostatnému dlhodobému hmotnému majetku

09 – Opravné položky k dlhodobému majetku
091 – Opravná položka k dlhodobému nehmotnému majetku
092 – Opravná položka k dlhodobému hmotnému majetku
093 – Opravná položka k nedokončenému dlhodobému nehmotnému majetku
094 – Opravná položka k nedokončenému dlhodobému hmotnému majetku
095 – Opravná položka k poskytnutým preddavkom
096 – Opravná položka k dlhodobému finančnému majetku

Účtová trieda 1 – Zásoby

11 – Materiál
111 – Obstaranie materiálu
112 – Materiál na sklade
119 – Materiál na ceste
12 – Zásoby vlastnej výroby
121 – Nedokončená výroba
122 – Polotovary vlastnej výroby
123 – Výrobky
124 – Zvieratá
13 – Tovar
131 – Obstaranie tovaru
132 – Tovar na sklade a v predajniach
139 – Tovar na ceste
19 – Opravné položky k zásobám
191 – Opravná položka k materiálu
192 – Opravná položka k nedokončenej výrobe
193 – Opravná položka k polotovarom vlastnej výroby
194 – Opravná položka k výrobkom
195 – Opravná položka k zvieratám
196 – Opravná položka k tovaru

Účtová trieda 2 – Finančné účty

20 – Vzáťahy k účtom klientov štátnej pokladnice
21 – Peniaze
211 – Pokladnica
213 – Ceniny
22 – Účty v bankách
221 – Bankové účty
222 – Výdavkový rozpočtový účet
223 – Prijímový rozpočtový účet
224 – Účet štátnych rozpočtových príjmov
225 – Účet štátnych rozpočtových výdavkov
23 – Bežné bankové úvery
231 – Krátkodobé bankové úvery
232 – Eskontné úvery
24 – Iné krátkodobé finančné výpomoci
241 – Vydané krátkodobé dlhopisy
249 – Ostatné krátkodobé finančné výpomoci
25 – Krátkodobý finančný majetok
251 – Majetkové cenné papiere na obchodovanie
253 – Dlhové cenné papiere na obchodovanie
255 – Vlastné dlhopisy
256 – Dlhové cenné papiere so splatnosťou do jedného roka držané do splatnosti
257 – Ostatné realizovateľné cenné papiere
259 – Obstaranie krátkodobého finančného majetku

26 – Prevody medzi finančnými účtami

261 – Peniaze na ceste
27 – Návrhové finančné výpomoci
271 – Poskytnuté návratné finančné výpomoci subjektom v rámci konsolidovaného celku
272 – Poskytnuté návratné finančné výpomoci ostatným subjektom verejnej správy
273 – Prijaté návratné finančné výpomoci od subjektov verejnej správy
274 – Poskytnuté návratné finančné výpomoci podnikateľským subjektom
275 – Poskytnuté návratné finančné výpomoci ostatným organizáciám
277 – Poskytnuté finančné výpomoci fyzickým osobám
28 – Účty štátnej pokladnice
29 – Opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku
291 – Opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku

Účtová trieda 3 – Zúčtovanie vzťahy

31 – Pohľadávky
311 – Odberatelia
312 – Zmenky na inkaso
313 – Pohľadávky za eskontované cenné papiere
314 – Poskytnuté prevádzkové preddavky
315 – Ostatné pohľadávky
316 – Pohľadávky z nedanových rozpočtových príjmov
317 – Pohľadávky z daňových a colných rozpočtových príjmov
318 – Pohľadávky z nedanových príjmov obcí a vyšších územných celkov a rozpočtových organizácií zriadených obcou a vyšším územným celkom
319 – Pohľadávky z daňových príjmov obcí a vyšších územných celkov
32 – Záväzky
321 – Dodávatelia
322 – Zmenky na úhradu
323 – Krátkodobé rezervy
324 – Prijaté preddavky
325 – Ostatné záväzky
326 – Nevyfakturované dodávky
33 – Zúčtovanie so zamestnancami a orgánmi sociálneho poistenia a zdravotného poistenia
331 – Zamestnanci
333 – Ostatné záväzky voči zamestnancom
335 – Pohľadávky voči zamestnancom
336 – Zúčtovanie s orgánmi sociálneho poistenia a zdravotného poistenia
34 – Zúčtovanie daní a poplatkov
341 – Daň z príjmov
342 – Ostatné priame dane
343 – Daň z pridanej hodnoty
345 – Ostatné dane a poplatky
35 – Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy
351 – Zúčtovanie odvodov príjmov rozpočtových organizácií do rozpočtu zriaďovateľa

352 – Zúčtovanie z financovania zo štátneho rozpočtu
353 – Zúčtovanie transferov štátneho rozpočtu
354 – Zúčtovanie z financovania z rozpočtu obce a vyššieho územného celku
355 – Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a vyššieho územného celku
356 – Zúčtovanie transferov zo štátneho rozpočtu v rámci konsolidovaného celku
357 – Ostatné zúčtovanie rozpočtu obce a vyššieho územného celku
358 – Zúčtovanie transferov zo štátneho rozpočtu iným subjektom
359 – Zúčtovanie transferov medzi subjektami verejnej správy
36 – Záväzky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov, záväzky a pohľadávky voči združeniu
367 – Záväzky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov
368 – Záväzky voči združeniu
369 – Pohľadávky voči združeniu
37 – Iné pohľadávky a záväzky
371 – Zúčtovanie s Európskymi spoločenstvami
372 – Transfery a ostatné zúčtovanie so subjektami mimo verejnej správy
373 – Pohľadávky a záväzky z pevných termínových operácií
374 – Pohľadávky z nájmu
375 – Pohľadávky z vydaných dlhopisov
376 – Nakúpené opcie
377 – Predané opcie
378 – Iné pohľadávky
379 – Iné záväzky
38 – Časové rozlíšenie nákladov a výnosov
381 – Náklady budúcich období
382 – Komplexné náklady budúcich období
383 – Výdavky budúcich období
384 – Výnosy budúcich období
385 – Príjmy budúcich období
39 – Opravná položka k zúčtovacím vzťahom a vnútorné zúčtovanie
391 – Opravná položka k pohľadávkam
395 – Vnútorné zúčtovanie
396 – Spojovací účet pri združení

Účtová trieda 4 – Vlastné imanie a dlhodobé záväzky
41 – Oceňovacie rozdiely
414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov
415 – Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastí
42 – Fondy tvorené z kladného výsledku hospodárenia a prevedené výsledky hospodárenia
421 – Zákomý rezervný fond
427 – Ostatné fondy
428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov

RÁMCOVÁ ÚČTOVÁ OSNOVA PRE ROZPOČTOVÉ ORGANIZÁCIE, PRÍSPĚKOVÉ ORGANIZÁCIE, ŠTÁTNE FONDY, OBCE A VYŠŠIE ÚZEMNÉ CELKY

3 – Výsledok hospodárenia
31 – Výsledok hospodárenia v schvaľovaní
5 – Rezervy
51 – Rezervy zákonné
59 – Ostatné rezervy
6 – Bankové úvery
61 – Bankové úvery
7 – Dlhodobé záväzky
72 – Záväzky zo sociálneho fondu
73 – Vydané dlhopisy
74 – Záväzky z nájmu
75 – Dlhodobé prijaté preddávky
76 – Dlhodobé nevyfakturované dodávky
78 – Dlhodobé zmenky na úhradu
79 – Ostatné dlhodobé záväzky

Účtová trieda 5 – Náklady
0 – Spotrebované nákupy
01 – Spotreba materiálu
02 – Spotreba energie
03 – Spotreba ostatných neskladovateľných dodávok
04 – Predaný tovar
1 – Služby
11 – Opravy a udržiavanie
12 – Cestovné
13 – Náklady na reprezentáciu
18 – Ostatné služby
2 – Osobné náklady
21 – Mzdové náklady
24 – Základné sociálne poistenie
25 – Ostatné sociálne poistenie
27 – Základné sociálne náklady
28 – Ostatné sociálne náklady
3 – Dane a poplatky
31 – Daň z motorových vozidiel
32 – Daň z nehmuteľnosti
38 – Ostatné dane a poplatky
4 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť
41 – Zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku
42 – Predaný materiál
44 – Zmluvné pokuty, penále a úroky z omeškania
45 – Ostatné pokuty, penále a úroky z omeškania
46 – Odpis pohľadávky
48 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť
49 – Manká a škody
5 – Odpisy, rezervy a opravné položky z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia
51 – Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku
52 – Tvorba zákonných rezerv z prevádzkovej činnosti
53 – Tvorba ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti
54 – Tvorba rezerv z finančnej činnosti
55 – Zúčtovanie komplexných nákladov budúcich období
57 – Tvorba zákonných opravných položiek z prevádzkovej činnosti
58 – Tvorba ostatných opravných položiek z prevádzkovej

činnosti
559 – Tvorba ostatných opravných položiek z finančnej činnosti
56 – Finančné náklady
561 – Predané cenné papiere a podiely
562 – Úroky
563 – Kurzové straty
564 – Náklady na precenenie cenných papierov
566 – Náklady na krátkodobý finančný majetok
567 – Náklady na derivátové operácie
568 – Ostatné finančné náklady
569 – Manká a škody na finančnom majetku
57 – Mimoriadne náklady
572 – Škody
574 – Tvorba rezerv
578 – Ostatné mimoriadne náklady
579 – Tvorba opravných položiek
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov
581 – Náklady na transfery zo štátneho rozpočtu do štátnych rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií
582 – Náklady na transfery zo štátneho rozpočtu ostatným subjektom verejnej správy
583 – Náklady na transfery zo štátneho rozpočtu subjektom mimo verejnej správy
584 – Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo z rozpočtu vyššieho územného celku do rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií zriadených obcou alebo vyšším územným celkom
585 – Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo z rozpočtu vyššieho územného celku ostatným subjektom verejnej správy
586 – Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo z rozpočtu vyššieho územného celku subjektom mimo verejnej správy
587 – Náklady na ostatné transfery
588 – Náklady z odvodu príjmov
589 – Náklady z budúceho odvodu príjmov
59 – Dane z príjmov
591 – Splatná daň z príjmov
595 – Dodatočne platená daň z príjmov

Účtová trieda 6 – Výnosy
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar
601 – Tržby za vlastné výrobky
602 – Tržby z predaja služieb
604 – Tržby za tovar
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných zásob
611 – Zmena stavu nedokončenej výroby
612 – Zmena stavu polotovarov
613 – Zmena stavu výrobkov
614 – Zmena stavu zvierat
62 – Aktivácia
621 – Aktivácia materiálu a tovaru
622 – Aktivácia vnútroorganizačných služieb
623 – Aktivácia dlhodobého nehmotného majetku
624 – Aktivácia dlhodobého hmotného majetku
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov

631 – Daňové a colné výnosy štátu
632 – Daňové výnosy samosprávy
633 – Výnosy z poplatkov
64 – Ostatné výnosy
641 – Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku
642 – Tržby z predaja materiálu
644 – Zmluvné pokuty, penále a úroky z omeškania
645 – Ostatné pokuty, penále a úroky z omeškania
646 – Výnosy z odpísaných pohľadávok
648 – Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti
65 – Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia
652 – Zúčtovanie zákonných rezerv z prevádzkovej činnosti
653 – Zúčtovanie ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti
654 – Zúčtovanie rezerv z finančnej činnosti
655 – Zúčtovanie komplexných nákladov budúcich období
657 – Zúčtovanie zákonných opravných položiek z prevádzkovej činnosti
658 – Zúčtovanie ostatných opravných položiek z prevádzkovej činnosti
659 – Zúčtovanie opravných položiek z finančnej činnosti
66 – Finančné výnosy
661 – Tržby z predaja cenných papierov a podielov
662 – Úroky
663 – Kurzové zisky
664 – Výnosy z precenenia cenných papierov
665 – Výnosy z dlhodobého finančného majetku
666 – Výnosy z krátkodobého finančného majetku
667 – Výnosy z derivátových operácií
668 – Ostatné finančné výnosy
67 – Mimoriadne výnosy
672 – Náhrady škôd
674 – Zúčtovanie rezerv
678 – Ostatné mimoriadne výnosy
679 – Zúčtovanie opravných položiek
68 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v štátnych rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách
681 – Výnosy z bežných transferov zo štátneho rozpočtu
682 – Výnosy z kapitálových transferov zo štátneho rozpočtu
683 – Výnosy z bežných transferov od ostatných subjektov verejnej správy
684 – Výnosy z kapitálových transferov od ostatných subjektov verejnej správy
685 – Výnosy z bežných transferov od Európskych spoločenstiev
686 – Výnosy z kapitálových transferov od Európskych spoločenstiev
687 – Výnosy z bežných transferov od ostatných subjektov mimo verejnej správy
688 – Výnosy z kapitálových transferov od ostatných subjektov mimo verejnej správy
689 – Výnosy z odvodu rozpočtových príjmov
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, vyšších územných celkoch a v rozpočtových

organizáciách a príspevkových organizáciách zriadených obcou alebo vyšším územným celkom
691 – Výnosy z bežných transferov z rozpočtu obce alebo z rozpočtu vyššieho územného celku v rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách zriadených obcou alebo vyšším územným celkom
692 – Výnosy z kapitálových transferov z rozpočtu obce alebo z rozpočtu vyššieho územného celku v rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách zriadených obcou alebo vyšším územným celkom
693 – Výnosy samosprávy z bežných transferov zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy
694 – Výnosy samosprávy z kapitálových transferov zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy
695 – Výnosy samosprávy z bežných transferov od Európskych spoločenstiev
696 – Výnosy samosprávy z kapitálových transferov od Európskych spoločenstiev
697 – Výnosy samosprávy z bežných transferov od ostatných subjektov mimo verejnej správy
698 – Výnosy samosprávy z kapitálových transferov od ostatných subjektov mimo verejnej správy
699 – Výnosy samosprávy z odvodu rozpočtových príjmov

Účtová trieda 7 – Uzavierkové účty a podsúvahové účty
70 – Súvahové uzavierkové účty
701 – Začiatkový účet súvahový
702 – Konečný účet súvahový
71 – Výsledkový uzavierkový účet
710 – Účet výsledku hospodárenia
75 až 79 – Podsúvahové účty

Účtové triedy 8 a 9 – Vnútroorganizačné účtovníctvo

Směrná účetová osnova pro obce a svazky obcí od 1. 1. 2014

- 012 Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
- 013 Software
- 014 Ocenitelná práva
- 015 Povolenky na emise a preferenční limity
- 018 Drobný dlouhodobý nehmotný majetek
- 019 Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek
- 021 Stavby
- 022 Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí
- 025 Pěstitelské celky trvalých porostů
- 028 Drobný dlouhodobý hmotný majetek
- 029 Ostatní dlouhodobý hmotný majetek
- 031 Pozemky
- 032 Kulturní předměty
- 035 Dlouhodobý nehmotný majetek určený k prodeji
- 036 Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji
- 041 Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek
- 042 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek
- 043 Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek
- 044 Uspořádací účet technického zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku
- 045 Uspořádací účet technického zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku
- 051 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek
- 052 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek
- 053 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek
- 061 Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem
- 062 Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem
- 063 Dluhové cenné papíry držené do splatnosti
- 067 Dlouhodobé půjčky
- 068 Termínované vklady dlouhodobé
- 069 Ostatní dlouhodobý finanční majetek
- 072 Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje
- 073 Oprávky k software
- 074 Oprávky k ocenitelným právům
- 078 Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku
- 079 Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku
- 081 Oprávky ke stavbám
- 082 Oprávky k samostatným hmotným movitým věcem a souborům hmotných movitých věcí
- 085 Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů
- 088 Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku
- 089 Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku
- 111 Pořízení materiálu
- 112 Materiál na skladě
- 119 Materiál na cestě
- 121 Nedokončená výroba
- 122 Polotovary vlastní výroby
- 123 Výrobky
- 131 Pořízení zboží
- 132 Zboží na skladě
- 138 Zboží na cestě
- 139 Ostatní zásoby

- 142 Opravné položky k poskytnutým návratným finančním výpomocem dlouhodobým
- 144 Opravné položky k dlouhodobým pohledávkám z postoupených úvěrů
- 146 Opravné položky k dlouhodobým pohledávkám z ručení
- 149 Opravné položky k ostatním dlouhodobým pohledávkám
- 151 Opravné položky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje
- 152 Opravné položky k software
- 153 Opravné položky k ocenitelným právům
- 154 Opravné položky k povolenkám na emise a preferenčním limitům
- 156 Opravné položky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku
- 157 Opravné položky k nedokončenému dlouhodobému nehmotnému majetku
- 161 Opravné položky k pozemkům
- 162 Opravné položky ke kulturním předmětům
- 163 Opravné položky ke stavbám
- 164 Opravné položky k samostatným hmotným movitým věcem a souborům hmotných movitých věcí
- 165 Opravné položky k pěstitelským celkům trvalých porostů
- 167 Opravné položky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku
- 168 Opravné položky k nedokončenému dlouhodobému hmotnému majetku
- 171 Opravné položky k majetkovým účastem v osobách s rozhodujícím vlivem
- 172 Opravné položky k majetkovým účastem v osobách s podstatným vlivem
- 173 Opravné položky k dluhovým cenným papírům drženým do splatnosti
- 175 Opravné položky k dlouhodobým půjčkám
- 176 Opravné položky k ostatnímu dlouhodobému finančnímu majetku
- 177 Opravné položky k pořízovanému dlouhodobému finančnímu majetku
- 181 Opravné položky k materiálu
- 182 Opravné položky k nedokončené výrobě
- 183 Opravné položky k polotovarům vlastní výroby
- 184 Opravné položky k výrobkům
- 185 Opravné položky ke zboží
- 186 Opravné položky k ostatním zásobám
- 191 Opravné položky ke směnkám k inkasu
- 192 Opravné položky k jiným pohledávkám z hlavní činnosti
- 193 Opravné položky k poskytnutým návratným finančním výpomocem krátkodobým
- 194 Opravné položky k odběratelům
- 195 Opravné položky ke krátkodobým pohledávkám z postoupených úvěrů
- 198 Opravné položky ke krátkodobým pohledávkám z ručení
- 199 Opravné položky k ostatním krátkodobým pohledávkám
- 231 Základní běžný účet územních samosprávných celků
- 236 Běžné účty fondů územních samosprávných celků
- 241 Běžný účet
- 244 Termínované vklady krátkodobé
- 245 Jiné běžné účty
- 251 Majetkové cenné papíry k obchodování
- 253 Dluhové cenné papíry k obchodování
- 256 Jiné cenné papíry
- 261 Pokladna
- 262 Peníze na cestě
- 263 Ceniny
- 281 Krátkodobé úvěry
- 282 Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)
- 283 Krátkodobé závazky z vydaných dluhopisů
- 289 Jiné krátkodobé půjčky
- 311 Odběratelé

- 312 Směnky k inkasu
- 313 Pohledávky za eskontované cenné papíry
- 314 Krátkodobé poskytnuté zálohy
- 315 Jiné pohledávky z hlavní činnosti
- 316 Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé
- 317 Krátkodobé pohledávky z postoupených úvěrů
- 319 Pohledávky z přerozdělovaných daní
- 321 Dodavatelé
- 322 Směnky k úhradě
- 324 Krátkodobé přijaté zálohy
- 325 Závazky z dělené správy
- 326 Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé
- 331 Zaměstnanci
- 333 Jiné závazky vůči zaměstnancům
- 335 Pohledávky za zaměstnanci
- 336 Sociální zabezpečení
- 337 Zdravotní pojištění
- 338 Důchodové spoření
- 341 Daň z příjmů
- 342 Jiné přímé daně
- 343 Daň z přidané hodnoty
- 344 Jiné daně a poplatky
- 345 Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce
- 346 Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi
- 347 Závazky k vybraným ústředním vládním institucím
- 348 Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi
- 349 Závazky k vybraným místním vládním institucím
- 361 Krátkodobé pohledávky z ručení
- 362 Krátkodobé závazky z ručení
- 363 Pevné termínované operace a opce
- 365 Pohledávky z finančního zajištění
- 366 Závazky z finančního zajištění
- 367 Pohledávky z vydaných dluhopisů
- 368 Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů
- 371 Krátkodobé pohledávky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí
- 372 Krátkodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí
- 373 Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery
- 374 Krátkodobé přijaté zálohy na transfery
- 377 Ostatní krátkodobé pohledávky
- 378 Ostatní krátkodobé závazky
- 381 Náklady příštích období
- 383 Výdaje příštích období
- 384 Výnosy příštích období
- 385 Příjmy příštích období
- 388 Dohadné účty aktivní
- 389 Dohadné účty pasivní
- 395 Vnitřní zúčtování
- 396 Spojovací účet při sdružení
- 401 Jmění účetní jednotky
- 403 Transfery na pořízení dlouhodobého majetku
- 405 Kursové rozdíly
- 406 Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody

407 Jiné oceňovací rozdíly
 408 Opravy minulých období
 419 Ostatní fondy
 431 Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení
 432 Výsledek hospodaření předcházejících účetních období
 441 Rezervy
 451 Dlouhodobé úvěry
 452 Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé
 453 Dlouhodobé závazky z vydaných dluhopisů
 455 Dlouhodobé přijaté zálohy
 456 Dlouhodobé závazky z ručení
 457 Dlouhodobé směnky k úhradě
 458 Dlouhodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí
 459 Ostatní dlouhodobé závazky
 462 Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé
 464 Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů
 465 Dlouhodobé poskytnuté zálohy
 466 Dlouhodobé pohledávky z ručení
 468 Dlouhodobé pohledávky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí
 469 Ostatní dlouhodobé pohledávky
 471 Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery
 472 Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery
 491 Počáteční účet rozvahy
 492 Konečný účet rozvahy
 493 Výsledek hospodaření běžného účetního období
 499 Zúčtování na základě zvláštních předpisů
 501 Spotřeba materiálu
 502 Spotřeba energie
 503 Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek
 504 Prodané zboží
 506 Aktivace dlouhodobého majetku
 507 Aktivace oběžného majetku
 508 Změna stavu zásob vlastní výroby
 511 Opravy a udržování
 512 Cestovné
 513 Náklady na reprezentaci
 516 Aktivace vnitroorganizačních služeb
 518 Ostatní služby
 521 Mzdové náklady
 524 Zákonné sociální pojištění
 525 Jiné sociální pojištění
 527 Zákonné sociální náklady
 528 Jiné sociální náklady
 531 Daň silniční
 532 Daň z nemovitostí
 538 Jiné daně a poplatky
 541 Smluvní pokuty a úroky z prodlení
 542 Jiné pokuty a penále
 543 Dary a jiná bezúplatná plnění
 544 Prodaný materiál
 547 Manka a škody
 548 Tvorba fondů

549 Ostatní náklady z činnosti
551 Odpisy dlouhodobého majetku
552 Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek
553 Prodaný dlouhodobý hmotný majetek
554 Prodané pozemky
555 Tvorba a zúčtování rezerv
556 Tvorba a zúčtování opravných položek
557 Náklady z vyřazených pohledávek
558 Náklady z drobného dlouhodobého majetku
561 Prodané cenné papíry a podíly
562 Úroky
563 Kurzové ztráty
564 Náklady z přecenění reálnou hodnotou
569 Ostatní finanční náklady
572 Náklady vybraných místních vládních institucí na transfery
591 Daň z příjmů
595 Dodatečné odvody daně z příjmů
601 Výnosy z prodeje vlastních výrobků
602 Výnosy z prodeje služeb
603 Výnosy z pronájmu
604 Výnosy z prodaného zboží
605 Výnosy ze správních poplatků
606 Výnosy z místních poplatků
609 Jiné výnosy z vlastních výkonů
641 Smluvní pokuty a úroky z prodlení
642 Jiné pokuty a penále
643 Výnosy z vyřazených pohledávek
644 Výnosy z prodeje materiálu
645 Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku
646 Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků
647 Výnosy z prodeje pozemků
648 Čerpání fondů
649 Ostatní výnosy z činnosti
661 Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů
662 Úroky
663 Kurzové zisky
664 Výnosy z přecenění reálnou hodnotou
665 Výnosy z dlouhodobého finančního majetku
669 Ostatní finanční výnosy
672 Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů
681 Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických osob
682 Výnosy ze sdílené daně z příjmů právnických osob
684 Výnosy ze sdílené daně z přidané hodnoty
685 Výnosy ze sdílených spotřebních daní
686 Výnosy ze sdílených majetkových daní
688 Výnosy z ostatních sdílených daní a poplatků
901 Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek
902 Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek
903 Ostatní majetek
911 Vyřazené pohledávky
912 Vyřazené závazky
921 Krátkodobé podmíněné pohledávky z důvodu úplatného užívání majetku jinou osobou

- 922 Dlouhodobé podmíněné pohledávky z důvodu úplatného užívání majetku jinou osobou
- 923 Krátkodobé podmíněné pohledávky z důvodu užívání majetku jinou osobou na základě smlouvy o výpůjčce
- 924 Dlouhodobé podmíněné pohledávky z důvodu užívání majetku jinou osobou na základě smlouvy o výpůjčce
- 925 Krátkodobé podmíněné pohledávky z důvodu užívání majetku jinou osobou z jiných důvodů
- 926 Dlouhodobé podmíněné pohledávky z důvodu užívání majetku jinou osobou z jiných důvodů
- 931 Krátkodobé podmíněné pohledávky ze smluv o prodeji dlouhodobého majetku
- 932 Dlouhodobé podmíněné pohledávky ze smluv o prodeji dlouhodobého majetku
- 933 Krátkodobé podmíněné pohledávky z jiných smluv
- 934 Dlouhodobé podmíněné pohledávky z jiných smluv
- 939 Krátkodobé podmíněné pohledávky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí
- 941 Dlouhodobé podmíněné pohledávky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí
- 942 Krátkodobé podmíněné pohledávky ze vztahu k jiným zdrojům
- 943 Dlouhodobé podmíněné pohledávky ze vztahu k jiným zdrojům
- 944 Krátkodobé podmíněné úhrady pohledávek z přijatých zajištění
- 945 Dlouhodobé podmíněné úhrady pohledávek z přijatých zajištění
- 947 Krátkodobé podmíněné pohledávky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení
- 948 Dlouhodobé podmíněné pohledávky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení
- 961 Krátkodobé podmíněné závazky z operativního leasingu
- 962 Dlouhodobé podmíněné závazky z operativního leasingu
- 963 Krátkodobé podmíněné závazky z finančního leasingu
- 964 Dlouhodobé podmíněné závazky z operativního leasingu
- 965 Krátkodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku na základě smlouvy o výpůjčce
- 966 Dlouhodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku na základě smlouvy o výpůjčce
- 967 Krátkodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku nebo jeho převzetí z jiných důvodů
- 968 Dlouhodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku nebo jeho převzetí z jiných důvodů
- 971 Krátkodobé podmíněné závazky ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku
- 972 Dlouhodobé podmíněné závazky ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku
- 973 Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv
- 974 Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv
- 975 Krátkodobé podmíněné závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí
- 976 Dlouhodobé podmíněné závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí
- 978 Krátkodobé podmíněné závazky vyplývající z právních předpisů a další činnosti moci zákonodárné, výkonné nebo soudní
- 979 Dlouhodobé podmíněné závazky vyplývající z právních předpisů a další činnosti moci zákonodárné, výkonné nebo soudní
- 981 Krátkodobé podmíněné závazky z poskytnutých garancí jednorázových
- 982 Dlouhodobé podmíněné závazky z poskytnutých garancí jednorázových
- 983 Krátkodobé podmíněné závazky z poskytnutých garancí ostatních
- 984 Dlouhodobé podmíněné závazky z poskytnutých garancí ostatních
- 985 Krátkodobé podmíněné závazky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení
- 986 Krátkodobé podmíněné závazky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení
- 991 Ostatní krátkodobá podmíněná aktiva
- 992 Ostatní dlouhodobá podmíněná aktiva
- 993 Ostatní krátkodobá podmíněná pasiva
- 994 Ostatní dlouhodobá podmíněná pasiva
- 999 Vyrovnávací účet k podrozvahovým účtům